ҒАЛАБА БАЙРАМИНГИЗ БИЛАН!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 107 (18.883). ● Чоршанба, 9 май 1984 йил ● Баҳоси 3 тийин.

● Ўлкамизга яна бир катта байрам — Ғалаба куни байрами ташриф буюрди. Совет кишилари ўттиз тўққизинчи марта бу кунни зўр шодиёналик билан нишонламоқдалар. Бу байрам совет халқи ва унинг шонли Қуролли Кучлари ўлмас жасорати буюклигининг рамзидир. Бу байрам жанговар ва меҳнат анъаналарини ниҳоятда ардоқлаб сақлаш ва кўпайтириш, империалистларнинг агрессив хуружларига нисбатан юксак хушёрликни намойиш қилиш, Совет Ватани мудофаа қудратини мустаҳкамлаш зарурлиги тўғрисидаги жонли эслатмадир.

Биз мана шу айём кунида Улуғ Ватан уруши йилларида мамлакатимиз озодлиги ва мустақиллиги учун, Ер юзида тинчлик учун ўз жонини фидо қилган кишилар хотираси олдида бош эгамиз. Айни пайтда ўша суронли кунларда фронт окопларида ва ертўлаларда, душман ичкарисида жанг қилган, завод ва фабрикалар дастгоҳлари ёнида, колхоз ва совхозлар далаларида ишлаб, зарбдор меҳнатлари билан орзиқиб кутилган Ғалаба онларини яқинлаштирган кишиларни фахр билан муборакбод этамиз. Суратда: ўзбекистонлик бир гуруҳ уруш ветеранлари.

В. Молгачев фотоси.

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОМИТЕТИНИНГ ПЛЕНУМИ

ТЕРМИЗ, 8 май. (ЎзТАГ). Сурхондарё область партия комитетининг бугун бўлиб ўтган Пленуми КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель Пленумининг якунларини ва область партия ташкилотларининг Пленум қарорларидан, КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг шу Пленумда сўзлаган нутқидан келиб чиқадиган вазифаларини муҳокама этди. Область партия комитетининг биринчи секретари А. К. Каримов доклад қилди.

Областдаги меҳнат коллективларида 1984 йил ва умуман беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун, Ўзбекистон ССР билан Ўзбекистон Компартияси ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун мусобақа кенгайиб бормоқда.

Шу билан бирга пленум иштирокчилари областни хўжалик ва маданий жиҳатдан ривожлантиришда, жумладан, халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқараётган корхоналар ишини яхшилаш учун, уй-жой фондини кенгайтириш учун курашда маҳаллий Советлар ҳали етарли роль ўйнамаётганини уқтириб ўтдилар. Ҳокимият маҳаллий органлари сайловчиларнинг наказларини бажаришга катта эътибор беришлари лозим.

Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишни амалга ошириш билан боғлиқ кўпгина проблемаларни ҳал этиш лозим, деб таъкидланди пленумда.

Пленум областни социал-иқтисодий ривожлантиришга, мактаб ислоҳотини амалга оширишга раҳбарлик қилиш соҳасида Советларнинг ролини ошириш юзасидан тадбирлар белгилади.

Пленум «Сурхон» экспериментал хўжалиги директори Д. А. Алибоевнинг ва Термиз дарё порти кранчиси В. Н. Елагиннинг область партия комитетининг аъзолари сифатида ўз вазифаларини қандай бажараётганликлари ҳақида ҳисоботини тинглади.

МАКТАБ ИШИ — УМУМХАЛҚ ИШИ

Коммунизм — жаҳон ёшлиги, уни қурмоқ ёшларнинг иши, деган эди шоир. Коммунистик партия билан Совет давлати истиқболимиз эгалари бўлган ёш авлод камолоти ҳақида доимо оталарча ғамхўрлик қилиб келмоқдалар.

КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми қабул этган «Умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг Асосий йўналишлари тўғрисида»ги қарори, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумда шу масала юзасидан сўзлаган ёрқин нутқида баён этилган қоида ва хулосалар ниҳоятда катта ижтимоий-сиёсий, социал иқтисодий ва идеологик аҳамиятга эга.

Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ И. Б. Усмонхўжаевнинг «КПСС Марказий Комитети 1984 йил апрель Пленумининг якунлари ҳамда республика партия ташкилотларининг Пленум қарорларидан ва КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненконинг Пленумдаги нутқидан келиб чиқадиган вазифалари» тўғрисидаги докладини тинглаб ва муҳокама этиб, тегишли қарорлар қабул қилди.

Мактабни ислоҳ қилиш жуда катта сиёсий аҳамиятга молик масаладир. Чунки совет жамияти улуғ мақсадлар ва порлоқ истиқбол сари дадил олға силжимоғи учун ҳар бир янги авлод маълумот ҳамда умумий маданиятнинг, касб-кор малакаси ва граждан активлигининг янада юқори поғонасига кўтарилиши талаб этилади. Мактаб ислоҳоти соҳасидаги жамики иш учун мустаҳкам моддий ва ташкилий база яратиш ҳозирги бош вазифадир. Таълим-тарбия жараёнини қайта қуриш ва ўқувчилар меҳнатини йўлга қўйишдан, болалар уйлари ва интернатлар ишида мустаҳкам тартиб ўрнатишдан тортиб, янги мактаб биноларини қуришгача, ўқитувчиларнинг турмуш шароитларини яхшилашгача бўлган кўп нарсалар ҳақида ғамхўрлик қилиш керак.

Мактаб билан ишлаб чиқаришни бир-бирига қанча кўпроқ яқинлаштирсак, мактаб ислоҳотининг самараси шу қадар салмоқли бўлиши табиий. Аммо шуни ҳам унутмаслик керакки, КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленумида алоҳида таъкидланганидек, мактаб ўқувчисининг қўлидан келадиган унумли меҳнат билан тарбиялашга ҳозир биз бераётган катта аҳамият принципиал жиҳатдан нақадар муҳим бўлмасин, аммо бу болаларнинг энг асосий меҳнати — албатта, ўқиш, илм-фан асосларини пухта эгаллашдир, деган ҳақиқатни унутмаслик керак. Мактабда бенстисно ҳамма умумий таълим фанларини, рус тили ва гуманитар фанларни ўқитишни янада яхшилаш талаби мана шундан келиб чиқади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко айтганидек, ҳозир бутун таълим жараёни анча кўп даражада дунёқараш мазмунини сингдирадиган бўлиши керак. Ўқув программаларининг тиғизлигини камайтирганда, янги, оқилона дарсликлар яратганда уларни ғоявий жиҳатдан енгиллаштириш, дарс беришнинг илмий даражасини пасайтириш ярамайди. Зотан, ёш авлодни марксча-ленинча эътиқодли қилиб, мустақил ижодий фикрлашга қобилиятли қилиб вояга етказиш, уларда социалистик Ватанининг тақдири учун ўз масъулиятини англашни ривожлантириш — мактабнинг вазифасидир. Негаки, бугунги мактаб ўқувчилари ана шу аср охири ва келгуси аср бошларидаги улуғвор вазифаларни ҳал қиладилар.

Маълумки, мактаб ислоҳоти партия XXVI съезди қарорлари ва КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленумининг программ йўл-йўриқларига мувофиқ ўтказилмоқда. Ислоҳот мактаб ишини ривожланган социализм жамиятининг шарт-шароитлари ва эҳтиёжларига мос келадиган сифат жиҳатидан янги даражага кўтаришдек эзгу мақсадни кўзлайди. Бу ҳар бир оиланинг, бутун совет халқининг манфаатларига дахлдор бўлган жуда муҳим ишдир. Партия ва ҳукуматимизнинг мактаб ислоҳотига доир ҳужжатларида доҳий В. И. Лениннинг ягона, меҳнат, политехника мактаби тўғрисидаги ғоялари янада изчил ривожлантирилди. Партиянинг халқ маорифи соҳасидаги стратегик йўли белгиланди, ёш авлоднинг меҳнат тарбиясини ва унга касб танлашни ўргатишни тубдан яхшилашнинг илмий асосланган йўллари аниқ белгилаб берилди.

Мактаб ислоҳотининг амалга оширилиши мамлакатимиз ва республикамизнинг халқ маорифи соҳасидаги улкан ютуқларини мустаҳкамлайди. У социалистик жамиятни планли равишда, ҳар томонлама ривожлантиришнинг таркибий қисми бўлиб, ёш авлодга таълим ва тарбия беришни сифат жиҳатидан янги поғонага кўтариш имконини беради.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми область, шаҳар, район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари, республика министрликлари ва идоралари, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органлари олдига мактаб ислоҳотини амалга ошириш соҳасидаги ташкилотчилик ва оммавий-сиёсий ишни кенг қулоч ёздириш вазифасини қўйди.

Партия комитетларининг эътибори мактаб ислоҳоти талабларини амалга ошириш билан боғлиқ бўлган барча ишлар мувофиқлаштирилиши, ёшларнинг коммунистик онгини шакллантириш вазифаларини ҳал этишда мактаб, оила ва жамоатчиликнинг яқиндан баҳамжиҳат бўлиб ҳаракат қилишини таъминлашга қаратилиши керак. Шу йилнинг ўзидаёқ мактаб ўқувчиларига таълим-тарбия бериш ишини, меҳнат таълимини ва касб танлашга ўргатишни такомиллаштириш, 1986 йилдан бошлаб болаларни 6 ёшдан ўқитишга ўтишга тайёргарлик кўриш юзасидан реал тадбирлар амалга оширилиши шарт.

Бу муҳим ишга маҳкамачилик билан ёндашувга, халқ маорифига раҳбарликда расмиятчилик, бюрократизм, процент кетидан қувиш кўринишларига қатъиян барҳам бериш керак. Мазкур ўқув йилининг тамом бўлишига ҳам саноқли кунлар қолди. Билим масканларида синфдан синфга кўчириш ва битириш имтиҳонларини КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми ҳамда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XV пленуми қарорлари талаби асосида ташкилий жиҳатдан зўр уюшқоқлик ва юксак даражада ўтказиш учун халқ маорифи органлари ва мактабларининг партия ташкилотлари ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўришлари зарур. Мактаб ислоҳоти фақат халқ маорифи ходимлари иши бўлиб қолмай, бу умумпартия, умумхалқ, умумдавлат ишидир.

Ҳеч шубҳа йўқки, Ўзбекистон партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари, министрлик ва идоралар, халқ маорифи ходимлари, меҳнат коллективлари, республика жамоатчилиги умумий таълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилишнинг асосий йўналишларини муваффақиятли равишда амалга ошириш учун бор кучларини ишга соладилар.

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Совети ЧКП Марказий Комитети Бош секретари, ЧССР Президенти Густав Гусакка ва ЧССР ҳукуматининг Раиси Любомир Штроугалга телеграмма йўллаб, унда Чехословакия Социалистик Республикасининг миллий байрами — мамлакат фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 39 йиллиги муносабати билан бутун қардош чехословак халқига самимий табрик ва эзгу истаклар изҳор этдилар.

Телеграммада айтиб ўтилганидек, 1945 йилнинг унутилмас баҳори чехословак халқига орзиқиб кутилган озодлик ва миллий мустақиллик келтирди, унинг тарихида янги саҳифа очди, туб ижтимоий ўзгартишлар ва социал тараққиёт сари йўл солди. Ўтган ўн йиллар мобайнида ЧССР меҳнаткашлари Коммунистик партия раҳбарлигида янги жамият қурилиши, экономикани, фан ва маданиятни ривожлантириш соҳасида ғоят катта натижаларга эришдилар. Чехословакия социалистик давлат бўлиб қолди ва дунёда илғор, иқтисодий жиҳатдан ривожланган мамлакатларнинг бирига айланди.

Чехословакия Социалистик Республикаси ўзининг актив принципиал ташқи сиёсати туфайли халқаро майдонда муносиб обрў-эътибор қозонди. Социалистик ҳамдўстлик мамлакатлари бирлиги ва жипслигини мустаҳкамлашга, социалистик давлатларнинг баҳамжиҳат ташқи сиёсий йўлини амалга оширишга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши доирасидаги ҳамкорликнинг самарадорлигини кучайтиришга у қўшаётган ҳисса салмоқлидир. Варшава Шартномаси ташкилотининг мустаҳкам бўғини бўлган Социалистик Чехословакия империализмнинг айби билан кескинлашиб кетган халқаро вазиятда ядро уруши хавфини даф этиш, тинчликни ҳимоя қилиш учун бошқа қардош мамлакатлар билан бирга имкони бўлган ҳамма ишни қилмоқда.

Совет Иттифоқидагилар чуқур мамнуният билан шуни қайд этадиларки, КПСС билан ЧКП, мамлакатларимиз билан халқларимиз ўртасида марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализмнинг мустаҳкам принципларига асосланган чинакам қардошлик муносабатлари дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги Шартномага мувофиқ тобора мустаҳкамланиб, самарали ривожланиб бормоқда. Шу май кунларида Шартноманинг 14 йиллиги нишонланмоқда. Совет — Чехословакия дўстлиги — СССР билан ЧССР халқларининг улуғ ғалабаси бўлиб, бу дўстлик социализмнинг халқаро позицияларини кучайтиришга, Европада ва бутун дунёда тинчлик ҳамда хавфсизликни мустаҳкамлашга пухта хизмат қилмоқда, деб таъкидланади телеграммада.

Г. Гусак ва Л. Штроугал ўртоқлар жавоб телеграммасида Совет Иттифоқининг гитлерчилар фашизми устидан қозонган тарихий ғалабаси ва шонли Совет Армияси Чехословакияни озод қилган куннинг 39 йиллиги муносабати билан ЧКП Марказий Комитети, ЧССР ҳукумати, Чехословакия халқи номидан К. У. Черненко ва Н. А. Тихонов ўртоқларга, КПСС Марказий Комитетига, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советига, қардош совет халқига қизғин ўртоқларча табриклар ва энг самимий қутловлар йўлладилар.

39 йил муқаддам фашист агрессор устидан ғалаба қозониб, Чехословакия ва Европанинг бошқа мамлакатлари халқларига озодлик келтирган совет халқи ва унинг шонли Қуролли Кучлари қаҳрамонлиги инсоният хотирасида абадий сақланиб қолади. Биз Совет Иттифоқи халқларининг инсониятни фашизмдан қутқариш йўлида берган қурбонларини эсда тутамиз ва Ватанимиз озодлиги учун жон берган 140 мингдан кўпроқ совет қаҳрамонининг боқий хотираси олдида бошларимизни қуйи эгамиз, дейилади телеграммада.

Чехословакия халқининг миллий озодлик кураши ғолибона тугалланиб, Чехословакия озодликка чиққанлиги мамлакатимизда янги жамият қуриш йўлини очди. Социалистик қурилиш давомида халқимиз Совет Иттифоқи билан дўстлик, иттифоқ ва ҳамкорликдан ўзига доимо куч ва ишонч олиб келди. Коммунистик партияларимизнинг марксизм-ленинизм ва социалистик интернационализм принципларига асосланган ғоявий бирлиги, қарашлар ва мақсадлар муштараклиги шу муносабатларнинг метин пойдеворидир. СССР билан ЧССР ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1970 йилда имзоланган Шартнома руҳида биз бундан буён ҳам бутун кучимизни ўзаро муносабатларни янада чуқурлаштириш ишига сарфлайверамиз, бу муносабатларни Ватанимизнинг тинч ривожланиши гарови деб биламиз.

Биз совет халқининг ленинчи Коммунистик партия раҳбарлигида КПСС XXVI съезди қарорларини бажаришда эришган муваффақиятларини юксак баҳолаймиз. Биз Совет Иттифоқининг принципиал ташқи сиёсатини, унинг тинчлик ташаббусларини, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ Константин Устинович Черненко ўртага қўйган таклифларни тўла-тўкис қўллаб-қувватлаймиз, АҚШнинг агрессив ҳукмрон доиралари айби билан кескинлашган ҳозирги мураккаб халқаро вазиятда бу таклифлар халқаро кескинликни юмшатишнинг, ядро уруши хавфи олди олинишининг ва инсоният тинч келажагини таъминлашнинг реал йўлини кўрсатиб турибди.

ЧССР Совет Иттифоқи билан, социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан мустаҳкам бирликда бутун дунёда тинчлик ва тараққиёт учун биргаликдаги курашда бундан буён ҳам актив қатнашаверади, Варшава Шартномасида қатнашувчи давлатларнинг жипслигини ва мудофаа қобилиятини мустаҳкамлашга, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашига аъзо бўлган мамлакатларнинг ҳар томонлама ҳамкорлигини ривожлантиришга ўз ҳиссасини қўшаверади, деб уқтирилади ЧССР раҳбарларининг телеграммасида.

(ТАСС).

ДЎСТОНА СУҲБАТ

7 май куни КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР мудофаа министри Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов Совет Иттифоқига келган ВСИП Марказий Комитетининг аъзоси, Венгрия Халқ Республикаси мудофаа министри армия генерали Л Цинеге билан учрашди.

Бўлиб ўтган самимий дўстона суҳбат чоғида иккала томонни қизиқтирувчи масалалар муҳокама қилинди.

Совет Иттифоқи Маршали Д. Ф. Устинов СССР Қуролли Кучлари номидан армия генерали Л. Цинегени Ленин ордени билан мукофотланганлиги билан табриклади.

(ТАСС).

СССР мудофаа министрининг БУЙРУҒИ

1984 йил 9 май. № 95 Москва шаҳри

Солдат ва матрос, сержант ва старшина ўртоқлар!

Прапоршчик ва мичман ўртоқлар!

Офицер, генерал ва адмирал ўртоқлар!

Армия ва флот ветеранлари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, ўртоқлар!

Бугун мамлакатимиз, СССР Қуролли Кучларининг жангчилари, қардош социалистик мамлакатларнинг халқлари, Ер юзидаги барча тараққийпарвар кишилар совет халқининг 1941—1945 йиллардаги Улуғ Ватан урушида қозонган ғалабасининг 39 йиллигини байрам қилмоқдалар.

Совет халқи немис фашист босқинчиларига қарши шиддатли жанглар алангасида ўз социалистик Ватанининг шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллигини, Октябрь ишини қаттиқ туриб ҳимоя қилиб, Европа халқларини фашистлар асоратидан халос этишга, жаҳон цивилизациясини қутқариб қолишга ҳал қилувчи ҳисса қўшди.

Коммунистик партия раҳбарлигида эришилган Ғалаба жаҳоншумул тарихий аҳамиятга эга бўлди. Бу Ғалаба совет социалистик тузумининг мустаҳкамлигини кўрсатди, халқаро ишчилар ва миллий озодлик ҳаракатини янада юксалтириш учун, Европа ва Осиёдаги бир қанча мамлакатларда социализм ғалабаси учун қулай шарт-шароит вужудга келтирди. Герман фашизми билан япон милитаризмининг тор-мор этилиши жаҳон капитализмининг умумий кризисини чуқурлаштириб юборди, империализм мустамлакачилик системасининг нурашига ва емирилишига олиб келди.

Ғалабамизнинг манбаалари социалистик жамият табиатининг замирида, ундаги ғоят катта иқтисодий социал сиёсий ва маънавий имкониятларда социализмнинг капитализмдан туб устунлигидадир.

Улуғ Ватан урушида бизнинг шонли Қуролли Кучларимиз ғолиб чиқдилар. Қуролли Кучларимизнинг жангчилари душманга қарши шафқатсиз жангларда мислсиз довюраклик ва сабот-матонат намуналарини кўрсатдилар. Халқ лашкарларининг жангчилари, партизанлар ва подпольшчиклар ғалабага каттагина ҳисса қўшдилар.

Совет халқи мамлакат ичкарисида фронтни босқинчиларга қарши кураш учун барча зарур нарсалар билан таъминлаб, мислсиз меҳнат жасорати кўрсатди. Ишчилар синфи, колхозчи деҳқонлар, халқ зиёлилари мисли кўрилмаган қийинчиликлар ва маҳрумликларга мардонавор бардош бериб, ҳормай-толмай ғалабага замин ҳозирладилар.

Ўз кучларини аямай манфур душманнинг тор-мор этилишини таъминлаган барча кишиларга нисбатан чуқур миннатдорчилик туйғуси халқимиз хотирасида ҳамиша сақланиб қолади.

Ҳозирги вақтда совет кишилари партия XXVI съездининг, КПСС Марказий Комитети кейинги Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш соҳасида фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва маҳсулот сифатини ошириш учун, 1984 йилги ва умуман беш йиллик планларини тўла ҳамда ошириб бажариш учун социалистик мусобақа кенг авж олиб кетди. Совет халқининг фаровонлиги муттасил юксалмоқда. Ватанимизнинг иқтисодий ва мудофаа қудрати кучаймоқда, унинг халқаро майдондаги обрўси ошмоқда.

Совет Иттифоқи қардош социалистик мамлакатлар билан биргаликда уруш хавфини бартараф этиш учун, тинчликни сақлаб қолиш ва халқлар хавфсизлигини таъминлаш учун қатъият билан курашмоқда.

Айни вақтда дунёдаги вазият жуда хатарли бўлиб қолмоқда. Реакцион империалист доиралар ва аввало АҚШнинг реакцион империалист доиралари ҳарбий кучга, ҳарбий устунликка эришишга умид боғламоқдалар, сиёсий система сифатида социализмни йўқ қилишдан иборат телбанамо режаларни тузмоқдалар. Американинг ядровий ракеталари Ғарбий Европада жойлаштирилганлиги халқаро вазиятни янада кескинлаштириб юборди.

Буларнинг ҳаммаси бизни мамлакат мудофаасини ва Совет Қуролли Кучларининг жанговар қудратини мустаҳкамлашга ғоят жиддий эътибор беришга мажбур қилмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко қайд этиб ўтганидек: «Биз мамлакатимизнинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамлаш, урушқоқ авантюрачиларнинг жазавасини пасайтира оладиган етарли воситаларга эга бўлиш ҳақида бундан буён ҳам ғамхўрлик қилаверамиз...»

Коммунистик партия теварагига маҳкам жипслашган армия ва флот жангчилари қардош социалистик мамлакатларнинг армиялари билан бирга социализм улуғ ғалабаларини сергаклик билан қўриқлаб турибдилар, ҳар қандай агрессорга дарҳол зарба берилишини гарантиялайдиган доимий жанговар шай ҳолдадирлар.

Армия ва флотнинг шахсий составини, СССР Қуролли Кучларининг ветеранларини, барча уруш қатнашчиларини табриклайман ва Улуғ Ғалаба байрами билан қутлайман.

Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги Ғалабасининг 39 йиллигини нишонлаш юзасидан БУЮРАМАН:

Бугун, 9 май, маҳаллий вақт билан соат 22 да Ватанимиз пойтахти — қаҳрамон шаҳар Москвада, иттифоқдош республикалар пойтахтларида, қаҳрамон шаҳарлар — Ленинград, Волгоград, Одесса, Севастополь, Новороссийск, Керчь, Тулада, қаҳрамон Брест қалъасида, шунингдек, Калининград, Львов, Ростов-Дон, Куйбишев, Свердловск, Новосибирск, Чита, Хабаровск, Владивосток ва Североморск шаҳарларида тўплардан бир йўла ўттиз марта ўқ узиб байрам мушакбозлиги ўтказилсин.

Ватанимиз шон-шарафи, озодлиги ва мустақиллиги учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган қаҳрамонларга абадий шон-шарафлар!

Яшасин қаҳрамон совет халқи ва унинг шавкатли Қуролли Кучлари!

Яшасин барча ғалабаларимизнинг илҳомчиси ва ташкилотчиси Совет Иттифоқи Коммунистик партияси!

СССР мудофаа министри
Совет Иттифоқи Маршали
Д. УСТИНОВ.

СЎНМАС ЖАСОРАТ

БУЮК ҒАЛАБАНИНГ 39 ЙИЛЛИГИГА

1945-1984

ХАЛҚ ҚАҲРАМОНЛИГИ

Генерал-лейтенант Н. МОИСЕЕВ,
Қизил Байроқ орденли Туркистон ҳарбий округи сиёсий бошқармасининг бошлиғи, ҳарбий совет аъзоси.

УЛУҒ Ватан урушида совет халқининг фашистлар Германияси устидан қозонган ғалабаси Совет давлати йилномасининг ёрқин бобларидан биридир. Ўша урушнинг сўнгги садолари янграгандан буён орадан 39 йил ўтди. Совет Қуролли Кучлари фашизмга қарши ғоят шафқатсиз ва оғир жангда мисли кўрилмаган қаҳрамонлик ва мардлик кўрсатиб, Ватанимизни, социализм ғалабаларини ҳимоя қилдилар, кўп халқларни нацистлар қуллигидан халос этдилар, жаҳон цивилизациясини сақлаб қолдилар.

Буюк Ғалаба бутун инсониятнинг тақдирида, планетани социал жиҳатдан янгилашда муҳим тарихий босқич бўлиб қолди.

Бу йил Ғалаба байрами совет халқи КПСС XXVI съезди қарорларини қатъият билан амалга ошираётган бир шароитда нишонланмоқда. Партия Марказий Комитети февраль ва апрель Пленумларининг қарорлари Совет Иттифоқининг амалга ошираётган тинчлик сиёсати давомийлигини ва принципиаллигини яна бир бор ишончли тарзда тасдиқлади.

Улуғ Ватан уруши тўғрисида кўп ёзилган. Шунга қарамай совет кишилари Ватанимиз тақдири хавф остида қолган ўша суронли йилларни тез-тез эслайдилар. Совет халқининг Улуғ Ватан уруши иккинчи жаҳон урушининг муҳим таркибий қисми эди. Бу урушни империализм вужудга келтирди. Халқаро империализмнинг энг реакцион кучлари мадади билан ҳокимият тепасига келган герман фашизми иккинчи жаҳон урушини бошлаб берди. Гитлер Германия ва унинг иттифоқчиларининг 5 миллион 500 минг солдат ва офицерни ўз ичига олган 190 дивизияси, 5 минг самолёт, 4,3 минг танк, 47,2 минг тўп ва миномётни бизнинг Ватанимизга қарши ташлади.

Улуғ Ватан урушининг бошланиши Совет Иттифоқи учун ғоят оғир бўлди. Гитлерчилар вақтинчалик устунликдан, яъни бутун Германия экономикаси милитарлаштирилганлигидан, Ғарбда ҳарбий ҳаракатларда тажриба орттирган ва яхши қуролланган қўшинлар мавжудлигидан фойдаланди. Бутун Ғарбий Европанинг ҳарбий ва иқтисодий ресурслари ҳам агрессорнинг ихтиёрида эди.

Қора денгиздан Баренц денгизигача жуда катта фронтда Қизил Армия жангчилари, мамлакатимиз барча халқларининг вакиллари фашист босқинчиларининг йўлини тўсдилар. Чегарадаги жанглардаёқ социалистик Ватан ҳимоячилари уруш тарихига ажойиб саҳифалар ёздилар. Урушнинг дастлабки кунларидаги мардлиги ва қаҳрамонлиги учун 732 чегарачи орден ва медаллар билан мукофотланганлиги, 11 кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилганлиги фикримизнинг ёрқин далилидир.

Брест қалъасининг қаҳрамонона мудофааси Ватан уруши тарихидаги муҳим воқеалардан биридир. Совет танкчилари Луцк, Ровно, Бродида зўр шижоат билан жанг қилдилар. Могилёв, Минск, Смоленск остоналаридаги жанглар Одесса, Киев, Новороссийск, Ленинград, Севастополь мудофааси тарихга абадий ёзиб қўйилди.

Урушнинг дастлабки уч ҳафтасида фашистлар танкларининг ярмидан, 1300 га яқин самолётидан ажрадилар, шу вақт ичида деярли 100 минг немис солдат ва офицери сафдан чиқарилди.

Мудофаа жанглари давомида немис-фашист қўшинларининг сараланган кучлари мажақланди. 1941 йил ёзи ва кузида гитлерчиларнинг ҳарбий стратегик ниятларини барбод этиш учун зарур шарт-шароитлар яратилди. Мамлакат халқ хўжалигини ҳарбий изга солиш учун, армияни сафарбар этиш учун вақтдан ютилди.

Москва остонасидаги тарихий жанглар Улуғ Ватан уруши дастлабки йилининг ҳал қилувчи воқеаси бўлди. Шиддатли жанглар натижасида душман қўшинлари тор-мор келтирилиб, пойтахтдан 100—300 километр нарига улоқтириб ташланди. Совет қўшинларининг Москва остоналаридаги қарши ҳужуми давомида гитлерчилар 11 та танк дивизияси, 4 та моторлаштирилган ва 23 та пиёдалар дивизиясидан маҳрум бўлди.

МОСКВА остоналарида 216-панфиловчилар дивизияси жангчилари кўрсатган жасорат жанговар йилномага абадий ёзиб қўйилди. Худди шу ерда, Москва остоналарида Ўзбекистонда тузилган подполковник М. В. Зимин қўмондонлигидаги дивизия ҳам зўр матонат билан жанг қилди. Москва мудофааси учун орден ва медаллар билан мукофотланганлар орасида 1758 нафар ўзбекистонлик бор эди.

Совет Армиясининг Москва остоналаридаги ғалабаси урушда туб бурилишнинг бошланиши эди. Бу ғалаба гитлерчиларга қарши коалициянинг тузилиши ва мустаҳкамланишини тезлаштирди. Совет жангчиларининг маънавий руҳини кўтарди. Ишончини мустаҳкамлади.

Бироқ гитлерчилар Германияси ва унинг иттифоқчилари ҳали кучли эди. Фашистлар қўмондонлиги Европада иккинчи фронтнинг йўқлигидан фойдаланиб, ўз резервларини жанубий йўналишда тўплади ва катта ҳужум бошлади.

Сон жиҳатидан, айниқса, танк, артиллерия ва авиация жиҳатидан устун бўлган душман Волга томон анча бостириб кирди ва Кавказга етиб борди. Волга билан Дон ўртасида икки юз кечаю-кундуз шиддатли жанг кетди. Гитлерчилар қўмондонлиги Сталинградни қўлга киритиш учун интилиб, кишиларни ҳам, техникани ҳам аямади. Бироқ совет жангчилари шаҳарни ҳимоя қилиб қолдилар, душманнинг шиддатли ҳужумини қайтариб, ўзлари қарши ҳужумга ўтдилар, душманнинг 330 минг кишилик сараланган группировкасини қуршаб олиб, тор-мор келтирдилар. Иккинчи жаҳон уруши бошлангандан буён Германиядаги шаҳар ва қишлоқлар аҳолиси биринчи марта жўшқин марш садолари ўрнига мотам маршини эшитдилар.

Совет Армиясининг Волга бўйидаги ғалабаси жуда катта ҳарбий-сиёсий аҳамиятга эга бўлди. Бу ғалаба душманни умуман тор-мор келтириш ва уни Совет Иттифоқидан қувлаб чиқаришни бошлаб берди. Немис-фашист қўшинлари шундан сўнг Курск ёйида яна бир йирик мағлубиятга учрадилар. Бу ерда 30 га яқин гитлерчилар дивизияси тор-мор этилди. Душман ярим миллиондан ортиқ солдатидан жудо бўлди. Бу мағлубият гитлерчилар Германиясини ларзага солди ва у урушнинг охиригача ўзини ўнглай олмади. Совет Армияси бутун фронт бўйлаб кенг ҳужум операцияларини авж олдирди ва фашист қўшинларини Ватанимиз тупроғидан қувлаб чиқариб, Европа халқларини гитлерчилар зулмидан халос қилишни бошлади.

Фашист босқинчиларининг бутунлай тор-мор этиладиган соати яқинлашаётганига ишонч ҳосил қилган АҚШ ва Англиянинг ҳукмрон доиралари 1944 йил ёзида иккинчи фронтни очдилар. Аммо, шундан кейин ҳам урушнинг ҳал қилувчи воқеалари совет-герман фронтида юз берди. Совет Қуролли Кучларининг 1945 йилда Шарқий Пруссияда, Ғарбий Польшада ва Чехословакиядаги ҳал қилувчи зарбалари ҳамда Берлин операцияси герман фашизмини узил-кесил яксон қилишга олиб келди. 1945 йил 8 майда гитлерчилар Германияси сўзсиз таслим бўлиш ҳақидаги актга қўл қўйди. Бироқ жаҳон уруши ҳали давом этарди. Милитаристик Япония қуролини ташламаган эди. Ўз иттифоқчилик мажбуриятларига содиқ бўлган Совет Иттифоқи Узоқ Шарқ чегаралари хавфсизлигини таъминлаш чораларини кўзда тутиб, 1945 йил 8 августда Японияга қарши уруш эълон қилди. Совет Армияси 25 кун ичида 1 миллионлик Квантун армиясини тор-мор келтирди. 1945 йил 2 сентябрда милитаристик Япония сўзсиз таслим бўлди.

Улуғ Ватан уруши, шу билан бирга деярли 6 йил давом этган иккинчи жаҳон уруши тугади. Жуда кўп халқларнинг куч-ғайрати билан фашистлар Германияси ва империалистик Япония устидан ғалаба қозонилди. Лекин бу курашда Совет Иттифоқи ҳал қилувчи роль ўйнади ва урушнинг асосий оғирлиги бизнинг мамлакатимиз зиммасига тушди.

Совет халқининг Улуғ Ватан урушидаги ғалабаси тўла қонунийдир. У социалистик давлат тузумимизнинг енгилмаслигидан, социалистик экономиканинг битмас-туганмас имкониятларидан далолат беради. Бу маркс-ча-ленинча идеологиянинг, совет жамияти маънавий-сиёсий бирлиги ва СССР халқлари бузилмас дўстлигининг ғалабаси эди.

Совет халқи буюк Ғалабасининг асосий манбаи, ҳал қилувчи омили — Коммунистлар партиясининг доно раҳбарлиги ва фаолиятидир. Ленин партияси немис-фашист босқинчиларига қарши умумхалқ курашининг илҳомчиси ва ташкилотчиси бўлди.

СССРдаги барча миллат ва элатларнинг фарзандлари Советлар Ватани учун кўксиларини қалқон қилиб курашдилар. Ўзбекистон меҳнаткашлари ҳам бошқа халқлар билан бир қаторда улуғ жанг солномасига шонли саҳифалар ёздилар. Улар фронтда мардона жанг қилдилар, мамлакат ичкарисида қаҳрамонлик билан меҳнат қилдилар. Уруш йилларида республика фронтга самолётлар ва авиамоторлар, авиабомбалар ва снарядлар етказиб бериб турди. Уруш йилларида 3 миллион 852 минг тонна пахта етиштирилди. Фашизмга қарши жангларда кўрсатган жасорати учун ўзбекистонликлардан 120 мингдан ортиқ киши орден ва медаллар билан мукофотланди.

Ғалаба жуда қимматга тушганини ҳеч унутмаймиз. Ўшандан буён ўтган 39 йил ичида Совет Иттифоқи коммунистик қурилишда улкан ютуқларга эришди. Совет кишилари Ленин партияси раҳбарлигида ривожланган социалистик жамиятни қурдилар. Давлатимизнинг иқтисодий ва мудофаа потенциалини мислсиз мустаҳкамладилар.

Социализмнинг муваффақиятлари, империализмнинг тўла ҳукмронлик қилиш ва халқлар тақдири билан ўйнашиш имкониятидан маҳрум бўлиб қолганлиги жаҳон реакциясининг қаттиқ қаршилигини келтириб чиқарди. Жаҳон реакцияси урушқоқ доираларининг, аввало АҚШ ҳукмрон доираларининг ғоят активлашганлиги сабаби ҳам худди ана шундадир. Уларнинг жаҳон халқлари ва тинчлик манфаатларига зид бўлган сиёсати халқаро вазиятни кескинлаштириб юборди, ядро уруши хавфини кучайтирди. АҚШ раҳбарларининг ҳарбий мувозанатни ўз фойдасига ўзгартиришга қаратилган ҳаракатлари Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатларни жавоб чораларини кўришга мажбур қилди. Бу чоралардан мақсад халқларимиз хавфсизлигини таъминлашдир.

КПСС, Совет давлати коммунистик қурилишни ҳар томонлама авж олдириш, тинчликни мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш билан бир қаторда Ватанимиз хавфсизлигини таъминлашга ҳамиша жиддий эътибор бериб келмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ К. У. Черненко КПСС Марказий Комитети апрель (1984 йил) Пленумидаги нутқида «Ҳозирги вазият мамлакатимиз хавфсизлигини, совет кишиларининг тинч меҳнатини ишончли ҳимоя қилишни таъминлаш учун биздан мунтазам ва ҳар томонлама куч-ғайрат сарфлашни талаб қилмоқда» деб таъкидлади.

Совет жангчилари, жумладан, туркистонлик жангчилар ўз ҳарбий бурчларини фидокорлик билан бажариб, Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларининг анъаналарини бойитиб, Коммунистик партияга, совет халқига чексиз садоқатларини намойиш қилмоқдалар. Улар қардош социализм мамлакатларининг армиялари билан мустаҳкам ҳамкорликда бундан буён ҳам Советлар Ватанини, бутун социалистик ҳамдўстлик мамлакатларини ҳушёрлик билан қўриқлайверадилар.

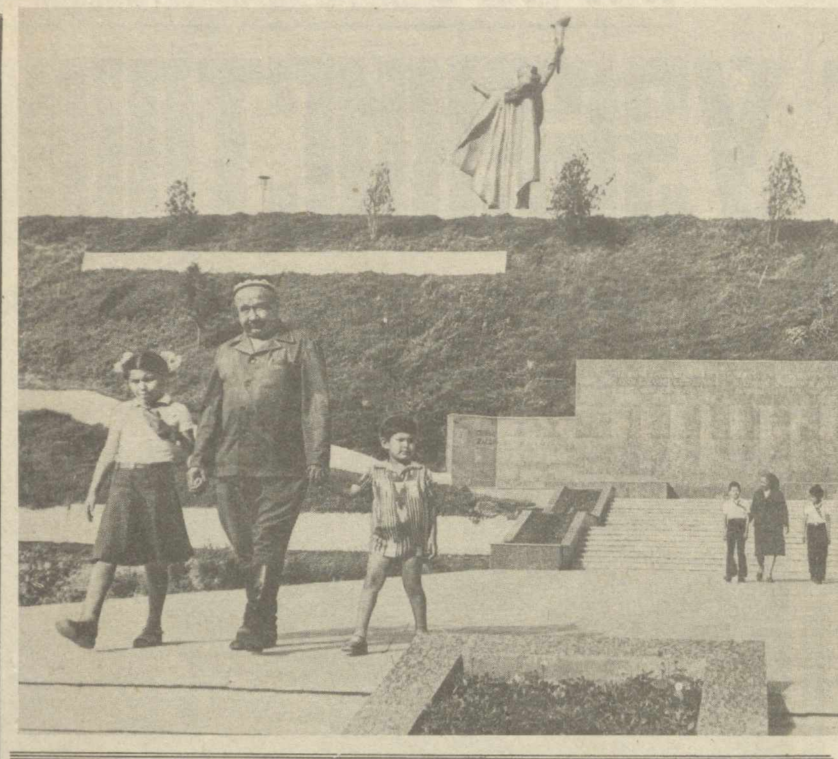

Улуғ Ватан урушида Тошкент область Бўка районидан борган кўпгина йигитлар қаҳрамонона жанг қилдилар. Уларнинг баъзилари ғалабадан сўнг қайтиб келмадилар. Бўкаликлар Ватан уруши жангоҳларида ҳалок бўлган ҳамқишлоқлари хотирасини дил тўрида сақламоқдалар. Суратда: Улуғ Ватан урушида ҳалок бўлган жангчилар хотирасига район марказида бунёд этилган ёдгорлик комплекси.

В. Молгачев фотоси.

Жанговар йиллар хотираси

ФРОНТДАН КЕЛГАН МЕҲМОНЛАР

1943 йилнинг февраль ойи. Улуғ Ватан уруши фронтларида душманга қарши шиддатли жанглар бормоқда. Брянск фронти қўмондонлиги жангда маҳорат кўрсатган азамат жангчилардан бир группасини Ўзбекистонга — ўз ватанига юбориш, улар орқали фронтдаги жанговар ҳаракат ҳақида ўзбек халқига ҳисоб беришга қарор қилди.

20 дан ортиқ жангчи ва офицер Ўзбекистонга қараб йўл олди. Булар орасида машҳур мерган Бобоқул Абзалов, донгдор тўпчи Эргаш Рўзиев, Муҳаммад Элмуродов, Аширали Мамадалиев ва бошқалар бор эди. Делегацияга майор М. Абдуллаев бошчилик қилди.

Ўзбек халқи ўз фарзандларини зўр қувонч ва иззат-ҳурмат билан кутиб олди. Бу учрашув катта тантанага айланди. Делегация аъзолари ўз юртларида бир ойча меҳмон бўлдилар. Улар кўпгина саноат корхоналарини, колхоз ва совхозларнинг қишлоқ ва овулларини бориб кўрдилар, завод ва фабрика ишчиларига, колхозчиларга, қишлоқ аҳлига фронтдаги жанговар ишлар ҳақида ҳикоя қилдилар.

Ўша даврда фронтни снаряд билан таъмин этиб турган зарбдор ишчилар Султонов, Савин, Погребенников ва бошқалар ишлаб чиқариш топшириқларини ҳар куни 200—300 процент бажараётганликлари ҳақида фронт делегатларига мароқ билан айтиб бердилар.

Делегатлар билан бўлган учрашувда сўзга чиққан ишчи Султонов бундай деган эди:

— Керак бўлса, биз яна жуда кўп снарядлар тайёрлаб берамиз. Қонхўр фашизм устидан ғалабани тезлаштириш учун кеча-кундуз тинмай меҳнат қиламиз. Сизлар эса фронтда душманни қақшатинглар, ғалаба кунларини яқинлаштириш учун зўр қаҳрамонлик кўрсатинглар.

Ўзбекистон меҳнаткашлари манфур душманни тор-мор келтириш учун ҳеч нарсани аямадилар. Республикада «Ўзбекистон колхозчиси» номи билан аталган танк колоннаси ва авиаэскадрилья барпо этиш учун аҳоли 320 миллион сўм маблағ тўплади. Бу пулга ясалган самолётларнинг биринчисини фронтдан келган делегатлар қабул қилиб олишди. Ўрта Чирчиқ районидаги «Северний маяк» колхозининг раиси Цой самолёт ясашга бир миллион сўм жамғармасини берди. Бу колхоз аъзолари ҳаммаси бўлиб 2 миллион 600 сўм маблағ топширдилар.

Делегатлар меҳнаткашларнинг қизил аскарлар оилаларига ғамхўрлик қилаётганликларини кўриб хурсанд бўлдилар. Делегация аъзоси машҳур мерган Бобоқул Абзалов оиласига Бобкент районидаги Кумушкент қишлоқ аҳолиси уч хонали уй қуриб берган, битта сигир, 2 қўй, ғалла ва сабзавот ҳамда мевалар ҳадя этган эди.

Андижон районидаги «Қизил қаҳрамон» колхози делегация аъзоси Эргаш Рўзиев оиласига шоли, майиз, картошка ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларидан ҳамиша ёрдам бериб турган. Умуман Андижон областида фронтдаги жангчилардан 1100 кишининг уйи ремонт қилиб берилган, 250 қизил аскар оиласига янги уйлар қуриб берилган, 470 та сигир ва моллар билан, озиқ-овқат маҳсулотлари билан ёрдам қилинган. Бу фактлар республика меҳнаткашларининг ватанпарварлик ҳиссиёти нақадар буюк эканлигидан далолат беради.

Фронт делегатлари саноат корхоналарига, колхоз ва совхозларга борганларида у ердаги меҳнатчилар билан учрашиб, уларга ҳаракатдаги армия жангчиларининг қаҳрамонликлари ҳақида батафсил ҳикоя қилиб бердилар. Масалан, машҳур мерган Бобоқул Абзалов душманнинг 118 солдатини, Мамадали Мадаминов 84 газандани, Э. Тошпўлатов 91 манфурни, Икром Тошматов 74 гитлерчини ўлдирганларини айтганда ҳамма уларга тасанно айтди.

Делегация аъзолари сафардан қайтганларидан сўнг ўз таассуротлари ҳақида жанговар дўстларига ҳикоя қилиб бердилар, ҳаммани Ўзбекистон коммунистлари ва барча ўзбек халқининг наказини астойдил бажаришга даъват этдилар.

Манфур душман устидан ғалаба қозонилди. Жонажон республикамиз ва Ўзбекистон Компартияси 60 йиллигига тайёргарлик қизғин бораётган шу кунларда бу Ғалаба ҳаммани коммунизм сари олға боришга даъват этади.

Л. ҲАМРОЕВ,
Улуғ Ватан уруши қатнашчиси.

ҚУТЛОВ

САЙЁР

Ғалаба!
Солдат йўли,
Халқимнинг йўли...
Москвадан — Берлинга тўшалган излар.
Фашист чил-чил синди,
Топгани ўлим!
Вабодан қутқардик оламни бизлар!
Ғалаба кунида
йигирма миллион
Абадий тирилар сизга эгай бош!
Сизни эслаб яшар, яшнар бу Замон!
Сизнинг меҳрингиздир чақнаган қуёш!
Ватандош!
Ғалаба нашидасин сур!
Аммо ҳушёрликни бермагин қўлдан.
Тинчлик курашчисин сафларига тур!
Тойиб кетмасин ҳеч Еримиз йўлдан!
Ғалаба!
Тарихим битилган варақ,
Шонли саҳифалар —
шонли йилномам.
Ҳақиқат енгади, тинчлик муҳаққақ,
Ҳақ, деб аталади менинг дилномам!
Ғалаба!
Яна қай шоён хабар бор!
Ариди оламнинг мушкул савдоси.
Сизни қутлаб,
шеърим этдим сафарбар,
Бу асли
шонимиз акси-садоси!

ПОЛКДОШЛАР УЧРАШУВИ

Полкдош дўстлар — Бухоро графит-гипс комбинатининг ишчиси Ҳусан Ҳалимов билан Душанбе ёғ-экстракция заводининг контролёри Муса Чутбоевнинг дийдор кўришмаганига деярли қирқ йил бўлди. Улар Улуғ Ватан уруши йилларида Курск, Сталинград, Орел остоналарида душманга қарши биргаликда жанг қилгандилар. Варшава ва Краковни озод қилишда қатнашганлар, Берлингача бориб етганлар. Мана, ҳозир Бухорода кутилмаган қувончли учрашув содир бўлди.

230-ҳунар-техника билим юртининг ўқувчилари фронтчиларнинг бир-бирини топишига кўмаклашдилар. Ўқувчилар жанговар дўстлар тасвирланган фотосуратни топиб, ундан нусха кўчириб олдилар, жангчиларнинг номларини аниқладилар ва Улуғ Ватан уруши ветеранлари Совет комитетининг ёрдами билан собиқ жангчиларни қидириб топдилар.

...Бўлғуси ишчилар ветеранларни энг азиз меҳмонлардек кутиб олиб, Ватан ҳимоячиларининг ўз жасоратлари тўғрисида ҳунар-техника билим юрти клубида сўзлаб берган ҳикояларини зўр диққат билан тингладилар. Фронтчилар шаҳардаги бошқа ўқув юртларида ҳам бўлдилар.

(ЎзТАГ).

УКРАИНА — ҚОЗОҒИСТОН — ЎЗБЕКИСТОН

ТИНЧЛИК ВА ДЎСТЛИК ВАХТАСИ

Ангрен ва Донецк кончиларини, Ўзбекистон металлургия заводи ишчиларини ва Павлодар ҳамда Ворошиловград металлургларини минглаб километр масофа бир-биридан ажратиб туради. Лекин улар 7 май куни тинчлик ва дўстлик вахтасида туриб, бир маромда меҳнат қилдилар. Бу вахта ядро уруши хавфига қарши актив ҳаракат ойлиги муносабати билан ўтказилди.

Павлодар металлургларининг ташаббусини Ўзбекистон меҳнат коллективлари қизғин қўллаб-қувватладилар. Буюк Ғалабанинг 39 йиллиги арафасида улар украиналик ҳамкасблари билан бирга фахрий вахтада турдилар.

▲ АНГРЕН. Шу куни эрталаб Меҳнат Қизил Байроқ орденли «Ангренский» кўмир разрезида қисқа митинг ўтказилди. Улуғ Ватан уруши ветеранлари, донгдор механизаторлар ва ишчи ёшлар ленинчи Коммунистик партия ва Совет давлатининг изчил тинчликсевар ташқи сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаётганликларини изҳор этдилар, зарбдор меҳнатлари билан социалистик Ватан қудратини мустаҳкамлашга интилаётганликларини айтдилар.

Шундан кейин иш бошланиб кетди. Кончилардан мингдан ортиқ киши экскаваторлар, бульдозерлар, пармалаш станоклари ва улкан конвейерларни бошқарди. Барча бригадалар ўртасида энг юқори иш унумдорлигига эришиш учун мусобақа авж олиб кетди. Ленин ордени кавалери В. Лазарев, «Шахтёрлик шуҳрати» нишонларининг кавалери Л. Мирсаитов бошчилик қилаётган экипажлар ҳар қачонгидек аъло даражада ишлашди. Смена бошланганидан кейин ярим соат ўтиши биланоқ «Сортировочная» станциясидан Ангрен кўмири ортилган дастлабки темир йўл эшелони йўлга чиқди.

Смена охирида эса кончилар Донецкдаги ўз ҳамкасбларига қуйидаги мазмунда телеграмма юбордилар: «Тинчлик ва дўстлик вахтасида 18 минг тонна — пландагидан уч минг тонна кўп кўмир қазиб чиқарилди ва жўнатилди. Шу кун учун тўланадиган иш ҳақини Совет тинчлик фондига ўтказамиз».

▲ БЕКОБОД. В. И. Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи мартен цехи ишчиларини духовой оркестр «Коммунистик бригадалар марши»ни чалиб кутиб олди. Деворларга «Йўқолсин милитаризм», «Уруш хавфининг олди олинсин!» деган сўзлар ёзилган транспарантлар илиб қўйилган. Бу ерда бўлиб ўтган митингда сўзга чиққан корхона меҳнаткашлари сулоласининг намояндалари, донгдор пўлат эритувчилар В. Тимонин, Х. Нуржаев, М. Ёдгоров, Г. Волк империализм кирдикорларига муносиб ишчи зарбаси беришга, тинчлик ишига баҳоли қудрат ҳисса қўшишга даъват этдилар. Уларга вахтани бошлаш ишониб топширилди.

Юксак лигерланган пўлатни жадал эритиш мақсадида мартенлар тўлдирилди. Мана, куннинг қоқ ўртасида дастлабки чўғдек металл оқиб кела бошлади. 200 тонна тайёр! Бу сўзлар яна тўрт марта такрорланди. Одатдаги кунлардагидан қарийб 1000 тонна кўп пўлат олинди. Бу пўлат сирланган идишлар цехига, прокат цехига ўтказилди. Бу цехда Ўрта Осиё қурилишлари учун арматура ясалади, пўлат эритувчилар шу кунги ишлаб топилган маблағнинг ҳаммасини тинчлик фондига ўтказдилар.

(ЎзТАГ).

«ПРОГРЕСС—21» УЧИРИЛДИ

ТАСС АХБОРОТИ

«Салют—7» орбитал илмий станциясининг бундан буён ҳам ишлаб туришини таъминлаш программасига мувофиқ 1984 йил 8 май куни Москва вақти билан соат 2 дан 47 минут ўтганида Совет Иттифоқида «Прогресс—21» автомат юк кемаси учирилди.

Кемани учиришдан мақсад сарфланувчи материаллар ва турли юкларни орбитал станцияга етказишдан иборат.

«Прогресс—21» кемаси параметрлари қуйидагича бўлган орбитага чиқарилди:

— Ер юзидан максимал олислиги 264 километр.

— Ер юзидан минимал олислиги 193 километр.

— айланиш даври — 88,7 минут.

— оғиши — 51,6 градус.

Телеметрик информация маълумотларига кўра, автомат юк кемасининг ичидаги системалар нормал ишлаб турибди.

ҚУРОЛДОШЛАР, ҚАЙДАСИЗ?

Бу хатни жанговар дўстим Турғун Тошбоевни топишда ёрдам берарсизлар, деган умидда ёзяпман. Турғун билан тўрт йил давомида Олий Бош Қўмондон резервидаги 76-гвардиячи миномёт полкида фашистларга қарши жанг қилдик. Реактив снарядлар «Катюша» билан қуролланган полкимиз составида Курск ёйидан Берлингача бордик.

Менинг адресим: Фрунзе шаҳри, 16-линия кўчаси, 3-уй. Павел Васильевич ЖАРКОВ.

* * *

1359-артполкнинг мен командирлик қилган взводда ўзбекистонлик Шарипов хизмат қилган эди. Афсуски унинг исми ёдимдан чиққан. Лекин у билан боғлиқ бир воқеа сира ёдимдан чиқмайди. Балки у ҳам шу воқеани унутмагандир. Биз Днепр кирғоғида турардик. Батарея старшинаси Шарипов ва доғистонлик бир йигитни олиб, шовул териш учун дарёнинг нариги соҳилига ўтишди. Қайтишда қайиқ ағдарилиб кетди. Учаласини ҳам чўкиб кетаётган пайтда қутқариб қолганман. Шарипов билан бирга Эльбагача жанг қилиб борганмиз. Ўз командирини унутмаган бўлса, қуйидаги адресга хабар қилишини сўрайман: ПЕНЗА ОБЛАСТИ, СЕРДОБСК ШАҲРИ, ПЕРВОМАЙСКИЙ КЎЧАСИ, 75—2. ИВАН АЛЕКСЕЕВИЧ СОЛОМИН.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИДА

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми матбуотда кўп йил самарали ишлаганлиги учун ва туғилган кунига олтмиш йил тўлиши муносабати билан «Советская Бухара» область газетасининг редактори ўртоқ Владимир Георгиевич **Попов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми ҳуқуқни муҳофаза қилиш республика органларида кўп йил самарали ишлаганлиги, социалистик қонунчиликни мустаҳкамлаш ишидаги хизматлари учун Андижон область прокурори ўртоқ Сиддиқ Хусанович **Ҳусанов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

* * *

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми адабиёт соҳасидаги хизматлари учун Қорақалпоғистон АССР Ёзувчилар союзининг органи — «Амударё» журнали бош редактори ўртоқ Тажетдин **Сейтжанов**ни Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотлади.

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН ЎТКАЗАЙЛИК

Сиёсий ва иқтисодий таълим системасида ўқув йилининг якунловчи босқичи

Партия ва оммавий-сиёсий ўқув, комсомол сиёсий маорифи, иқтисодий таълим ва тарбия системасида 1983—1984 ўқув йили ниҳоясига етмоқда. У совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялашнинг узоқ муддатли программасини ишлаб чиққан КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми тарихий қарорларининг самарали таъсири остида ўтмоқда. КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил декабрь, 1984 йил февраль ва апрель Пленумлари, ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети биринчи сессиясининг ҳужжатлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг нутқлари машғулотларнинг, бутун партия пропагандасининг ғоявий мазмунига, сиёсий ва амалий йўналишига катта таъсир ўтказди.

Ўтган йилларда бўлгани каби бу йил ҳам май ойининг охирида, июнь ойининг биринчи ярмида ҳамма жойда сиёсий ва иқтисодий таълим системасида якунловчи машғулотлар ўтказилади. Бу машғулотлар тингловчиларга назариянинг муҳим проблемалари ва партиянинг ҳозирги замон сиёсатини, СССРда коммунистик қурилиш тажрибасини, жаҳон майдонида ғоявий курашни янада равшанроқ тушуниб олишга ёрдам беради.

Табиийки, ана шу проблемаларнинг ҳаммасини тегишли ўқув курслари мундарижаси билан узвий алоқада кўриб чиқиш керак. Бу нарса ўқув йили давомида тингловчилар олган билимларни чуқурлаштириш ва мустаҳкамлашга кўмак беради. Мана шунинг учун ҳам бундай машғулотларни юксак ғоявий-назарий савияда, бугунги куннинг ҳақиқий аҳволи билан, партия ташкилотларининг ва меҳнат коллективларининг амалий ишлари ва вазифалари билан узвий алоқада ўтказиш бош вазифадир. Якунловчи машғулотлар айни пайтда коммунистларнинг сиёсий ва иқтисодий ўқуви қай даражада эканлигини назорат қилишнинг самарали шакли бўлиб, у коммунистларнинг КПСС назарияси ва сиёсати бўйича чуқур билимларни эгаллашга, уларни амалий фаолиятда жорий қилишга кўникма ҳосил этишга нисбатан қанчалик масъулият билан ёндашганликларини текшириб туради.

Якунловчи машғулотларнинг муваффақияти биргина машғулотларнинг мунтазам ўтказилиши билангина эмас, балки ана шу машғулотларга кўрилган тайёргарлик даражаси ва сифати билан ҳам белгиланади. Кўпгина партия комитетлари, сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари, пропагандистлар буни ҳисобга олиб, ташкилотчилик ва методик ишларни авж олдириб юбордилар. Масалан, Тошкент, Фарғона, Хоразм область партия комитетлари ва бошқа партия комитетлари ҳозир ўқув программаси бажарилишининг боришини таҳлил қилмоқдалар, тингловчилар томонидан тавсия этилган ўқув материалларининг тўла ўзлаштирилишини таъминлашга қаратилган конкрет чора-тадбирларни амалга ошираётирлар. Зарур деб топилган жойларда эса қўшимча лекциялар, суҳбатлар, группа ва якка тартибдаги консультациялар ўтказишни белгилаб оляптилар.

Илгари бўлганидек, якунловчи машғулотлар ўтказишнинг конкрет тематикаси ва шаклини партия комитетлари, пропагандистлар тингловчиларнинг, умумтаълим ва сиёсий тайёргарлиги, улар ўрганаётган курслар ва проблемалар мазмуни, тингловчиларнинг меҳнат ва ижтимоий фаолияти хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда белгилаб чиқадилар. Одатда ёш коммунистлар, коммунистик меҳнат, марксизм-ленинизм асослари мактабларида группа бўлиб якунловчи суҳбатлар режалаштирилади. Партия хўжалик активи мактаблари ва илмий коммунизм мактабларида, шунингдек, якка тартибдаги планлар бўйича шуғулланувчи ўртоқлар билан якунловчи илмий-амалий конференциялар ўтказиш мақсадга мувофиқдир. Марксизм-ленинизм университетларида, иқтисодий мактаблар ва семинарларда имтиҳон ва зачетлар ўтказиш, дипломлар, рефератларни ёқлаш ўқув йилини якунлашнинг энг самарали шаклларидан биридир.

Қорақалпоғистон АССР, Андижон, Наманган, Навоий, Сурхондарё, Сирдарё областларининг кўпгина шаҳар ва районларида партия хўжалик активи мактабларида якунловчи машғулотларни ривожланган социализмни такомиллаштиришнинг назарий проблемалари ва практикаси бўйича, идеология активи мактабларида эса КПСС Марказий Комитети 1983 йил июнь Пленуми ва Марказий Комитетнинг шундан кейинги Пленумлари талаблари асосида ғоявий, оммавий-сиёсий, контрпропаганда ишларини яхшилаш йўлларига бағишланган якунловчи конференциялар шаклида ўтказиш режалаштирилмоқда. КПСС тарихи ўрганилган марксизм-ленинизм асослари, илмий коммунизм мактабларида партиянинг ҳозирги босқичдаги сиёсати давомийлигининг ленинча йўли масалаларини кўриб чиқиш, ривожланган социализм шароитларида партия раҳбарлик ролининг тобора ўсиб бориши масалаларини кўриб чиқиш мўлжалланяпти. Тошкент ва Самарқандда илмий ва ижодий зиёлилар учун философия (методологик) ва назарий семинарларда фаннинг турли йўналишлари фалсафий проблемалари бўйича якунловчи конференциялар ўтказиш кўзда тутиляпти.

Область партия комитетларининг сиёсий маориф уйлари якунловчи суҳбатлар, семинарлар, конференциялар тематикасига К. У. Черненконинг янги таҳрирдаги КПСС Программасини тайёрловчи КПСС Марказий Комитети комиссияси мажлисидаги нутқида баён қилинган муҳим назарий ва сиёсий қоидаларни киритдилар. Бу, шубҳасиз, машғулотларнинг ғоявий-назарий савиясини оширади, тингловчиларда шу масалаларга қизиқишни янада чуқурлаштиради.

Халқ маорифи, маданият ходимлари, журналистларнинг якунловчи машғулотлари мундарижасига партиянинг халқ маорифи, маданият соҳасидаги сиёсатининг актуал проблемаларини киритиш керак. Бу проблемалар зиёлилар турли категориясининг меҳнат ва ижтимоий фаолиятига бевосита тааллуқлидир. Чунончи, Жиззах, Бухоро, Қаршида ўқитувчилар билан КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил апрель Пленуми ва ўн биринчи чақириқ СССР Олий Совети биринчи сессиясининг умумтаълим ва ҳунар мактабини ислоҳ қилиш тўғрисидаги қарорлари асосида ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялашни такомиллаштириш проблемаларини муҳокама қилиш белгиланмоқда.

Навбатдаги машғулотларда ҳам, якунловчи семинарлар, суҳбатлар, конференцияларда ҳам ўртоқ К. У. Черненконинг Москвадаги «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари билан бўлган учрашув чоғидаги нутқида баён қилинган қоидалар ва сиёсий хулосаларга алоҳида эътибор бермоқ лозим. Ҳар бир гражданнинг ўз бурчини сўзсиз бажариши, қурилаётган уй-жойлар, ишлаб чиқарилаётган маҳсулотлар, аҳолига кўрсатиладиган турли-туман хизматларнинг сифатини таъминлашга нисбатан чуқур масъулиятни ҳис этиш, ҳар бир тингловчини социал адолат, социализмнинг «Ҳар бир киши имкониятига яраша, ҳар бир кишига меҳнатига яраша» принципига риоя қилиш учун муросасиз кураш руҳида тарбиялаш каби принципиал масалалар пропагандистлар, барча коммунистлар диққат марказида турмоғи зарур.

Комсомол сиёсий маорифи системасида якунловчи машғулотларни ўқув курсларининг муҳим масалалари бўйича жонли фикр алмашиш шаклида ўтказиш тавсия этилади. Сиёсий маориф уйлари ва кабинетлари комсомол комитетларига, пропагандистларга якунловчи машғулотларни ҳозирги кун талабларидан келиб чиқиб, проблемаларни белгилашда ёрдам бериши керак. Комсомолга В. И. Ленин номи берилганлигининг 60 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ ленинча «Ўртоқ Ленин, Сизнинг қалбингиз ва номингиз билан фикрлаймиз, нафас оламиз, курашамиз ва яшаймиз» кўриги ўтказилиши муносабати билан якунловчи машғулотларда барча тингловчиларнинг ана шу кўрикда иштирокини таҳлил қилиш мақсадга мувофиқдир.

Оммавий-иқтисодий таълим системасида якунловчи машғулотларда муҳокама қилиниши керак бўлган тематикани иқтисодий таълим бўйича кенгашлар пропагандистларнинг таклифларини ҳисобга олган ҳолда белгилаб чиқади. Бунда аввало ўрганилаётган курсларда олинган билимларни амалда қўлланиш учун муҳим аҳамиятга эга бўлган энг асосий проблемаларни ҳисобга олиш лозим. Шу йилнинг ва умуман беш йиллик планларининг, меҳнат унумдорлигини планга қўшимча бир процент ошириш ва маҳсулот таннархини пландан ташқари 0,5 процент камайтириш, электр энергияси, ёқилғи ва бошқа ресурсларни тежаб қолиш топшириқларининг бажарилишини коллектив бўлиб таҳлил этиш зарур. Янги техника ва технологияни, меҳнатни ташкил қилишнинг илғор усулларини жорий қилишнинг, иш вақтидан фойдаланишнинг, шартнома мажбуриятлари бажарилишининг, маҳсулот етказиб бериш интизомига риоя қилишнинг, хўжалик механизмини такомиллаштириш, кадрларнинг топширилган иш участкасидаги шахсий масъулиятини оширишнинг туб масалаларига алоҳида диққат-эътибор қаратилмоғи лозим.

Бутуниттифоқ иқтисодий кенгаши талаблари асосида колхозлар ва совхозларда, шунингдек, агросаноат комплексига кирувчи тармоқлар корхоналарида табиийки, асосий диққат-эътибор Озиқ-овқат программасини рўёбга чиқаришнинг, ердан, техникадан, ўғитдан оқилона фойдаланишнинг, хўжалик ҳисобидаги бригада пудратини, илғор пахтакорлар, маккажўхори ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан мўл ҳосил етиштирувчи миришкорлар тажрибасини, гўшт, сут ва бошқа маҳсулотлар етиштирувчи тажрибакорлар усулларини жорий қилишнинг принципиал масалаларига қаратилади. Тингловчилар эътибори қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини ҳар томонлама интенсивлаш масалаларига ҳам жалб қилиниши зарур.

Якунловчи машғулотлар тугаллангандан сўнг партия комитетлари, сиёсий-маориф уйлари ва кабинетлари ўқув йили якунларини КПСС Марказий Комитетининг 1983 йил июнь Пленуми талаблари асосида танқидий руҳда таҳлил қилиб чиқишлари керак. Кўпгина партия ташкилотлари ўтган вақт мобайнида сиёсий ва иқтисодий ўқув усулини такомиллаштириш ва сифатини ошириш бўйича конкрет чора-тадбирларни амалга оширдилар. Ўқувнинг мазмуни янада бойиди, машғулотларни ўтказишнинг актив шакллари ва усуллари кўпроқ қўлланиладиган бўлиб қолди. Бироқ бир қатор шаҳарлар ва районларда пропаганданинг қандай йўлга қўйилганлигини ўрганиш шуни кўрсатдики, бу муҳим ишда ҳали жиддий камчиликлар мавжуд. Расмиятчилик ва қироатхонликка суст барҳам беriляпти. Мана шунинг учун ҳам ўқув якунлари бошланғич партия ташкилотларининг йиғилишларида, партия комитетлари ва бюроларининг мажлисларида, шунингдек, пропагандистларнинг шаҳар, район кенгашларида ҳар томонлама муҳокама қилиниши жуда муҳимдир. Ана шу иш жараёнида ижобий тажрибаларни умумлаштириш, партия ғояларини оммага етказувчи пропагандистларни ўтган ўқув йилида сиёсий маориф соҳасида фидокорона меҳнат қилган кишилар сифатида миннатдорчилик билдириш ва мукофотлаш керак. Шу билан бирга, йўл қўйилган нуқсонларни чуқур таҳлил этиш, сабабларини аниқлаш, уларни бартараф этиш, ўқув базасини мустаҳкамлаш, машғулотларни ташкил қилиш ва методикасини такомиллаштиришнинг амалий чора-тадбирларини белгилаш ва рўёбга чиқариш зарур.

Пропагандистлар курсларини табақалаштирган ҳолда планли, ташкилий ва сифат жиҳатдан юксак савияда ўтказиш партия комитетлари, сиёсий маориф уйлари ва кабинетларининг биринчи даражали вазифасидир. Пропагандистларни марксча-ленинча назария, сиёсий маориф тингловчиларига сиёсий билим бериш ва уларни ғоявий чиниқтиришнинг ленинча методи билан пухта қуроллантириш масалаларига алоҳида эътибор бериш талаб қилинади.

Ана шу курсларда пропагандистларни марксча-ленинча ўқувнинг контрпропаганда йўналишини кучайтириш методлари билан қуроллантириш зарур. Лекциялар билан бирга суҳбатлар, илмий-амалий конференциялар, техника воситалари ва кўргазмали қуроллар, маҳаллий материаллардан фойдаланиш бўйича амалий машғулотлар ўтказиш мақсадга мувофиқдир.

Ўтган йиллар тажрибасидан келиб чиқиб, ёзги даврда одамлар билан ишлашнинг ягона сиёсий кунлар, лекциялар, савол ва жавоб кечалари, фан ва маданият ходимлари, партия ва меҳнат ветеранлари билан тематик учрашувларни ўтказиш каби шаклларидан кенгроқ фойдаланиш лозим. Барча оғзаки ва матбуот пропагандаси меҳнаткашларга Коммунистик партиянинг ленинча йўлини, КПСС Марказий Комитетининг 1984 йил февраль ва апрель Пленумлари материаллари, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиуми Раиси ўртоқ К. У. Черненконинг нутқларида чуқур ифодалаб берилган партиянинг ички ва ташқи сиёсатини ҳар томонлама тушунтириб беришга, шу асосда 1984 йил ва умуман ўн биринчи беш йиллик халқ хўжалик планларининг, Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш юзасидан зиммага олинган юксак социалистик мажбуриятларнинг бажарилишини идеологик жиҳатдан таъминлашга даъват этилгандир.

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХАБАРЛАРИ

● ТЕРМИЗ. Ангор районидаги «Қизил юлдуз» колхози чорвадорлари тайёрлов ташкилотларига 51 тонна гўшт топшириб, ярим йиллик планни муддатидан илгари бажардилар. Муваффақиятга Ж. Шоназаров, Т. Ҳимматов ва бошқа чорвадорлар катта ҳисса қўшдилар.

● ҚУМҚЎРҒОН. Гагарин номли қоракўлчилик-насчилик заводи коллективи биринчи жун қирқимини қизғин давом эттирмоқда. 47300 бош қўйнинг жуни 15 иш кунида саранжом-сариштала б бўлинди. 72 агрегатдан икки сменада фойдаланилмоқда. Бу йил 94 тонна майин жун тайёрланади.

А. ХАЛИЛОВ.

● ҒИЖДУВОН. Район пиллакорлари юбилей йилида давлатга 656 тонна «кумуш тола» етказиб беришга аҳд қилдилар. Бу ўтган йилдагидан 80 тонна кўп демакдир. Моҳир пиллакорлар: Ҳамид Олимжон номли колхоздан С. Шарипова, «Партия XXVI съезди» колхозидан М. Абдиева, Т. Бозоровалар ҳар қути қурт уруғидан 120—125 килограммдан хирмон кўтаришга аҳд қилиб, ипак қуртини меҳр билан парваришламоқдалар.

Қ. ҲОШИМОВ.

● БЕРУНИЙ. Охунбобоев номли совхоз чорвадорлари тайёрлов пунктига 105 тонна сут, кўплаб тухум топшириб, тўрт ойлик планни муддатидан илгари бажарган эдилар. Май ойи топшириғини ҳам кўзда тутилганидан 20 кун олдин адо этиш мусобақаси қизитилмоқда. Ҳар бош сигирдан соғиб олинаётган сут кунига уч-тўрт килограмм кўпайтирилаётир.

Ю. БЕКМУРОДОВ,
М. МУХАНОВ.

● ПОП. Район меҳнаткашлари бу йил 17300 тонна дон, чорва моллари учун 50 минг тонна беда пичани ва бошқа хил озуқалар тайёрлашга аҳд қилдилар. 1200 гектар майдондаги бошоқли, 1100 гектар ердаги оралиқ экинлар агротехника қоидалари асосида парвариш қилинаётир.

С. ҚЎЧҚОРОВ.

ШАРАФЛИ КАСБ КОНКУРСИ

▲ Яқинда Бухорода ҳунар-техника билим юртларининг «Ишчи — шарафли касб» шиори остида кўрик-конкурси бўлиб ўтди. Бўлажак малакали ишчилар ҳунар-техника билим юртларида орттираётган билим ва ҳунарларини намойиш қилиб, касб-ҳунарга атаб яратилган шеър ҳамда қўшиқлар, адабий композициялар, интермедиялар ижро этишди ва «Чаққон қўллар» тўгарагида ўзлари ясаган турли хил техник моделларни намойиш қилишди.

Шунингдек турли касб-ҳунарга оид саволлар билан команда аъзоларининг назарий билимлари ҳам синовдан ўтказилди. Кўрик-конкурсда навоийликларнинг қўли баланд келди. Жюри ҳайъати Навоий областида малакали ишчи кадрлар тайёрлашда катта тажриба тўпланганлиги ва бу тажрибани бошқа областларда ҳам жорий этишни тавсия этди.

Ҳ. ҚОДИРОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ҚОЛОҚЛИК БОИСИ НИМАДА»?

Газетанинг шу йил 28 февраль сонида босилиб чиққан юқоридаги сарлавҳали танқидий мақола район партия комитетининг бюро мажлисида кенг муҳокама қилинди ва ундаги танқидий фактлар тўғри деб топилди.

НИШОН РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИДА «Пахтаобод» совхозида техника ремонтига эътибор берилмаганлиги, ремонтчиларга етарли шароит яратилмаганлиги, ариқ-зовурлар тозаланмаганлиги, кадрлар танлаш ва уларни жой-жойига қўйиш ишига масъулиятсизлик билан қаралганлиги кенг муҳокама қилинди. Шулар юзасидан амалий тадбирлар белгиланди. 1983 йилдаги планларнинг бажарилишини таъминлай олмагани ва ўз вазифасини уддалай олмаганлиги учун совхоз бош инженери Т. Давронов, бригада бошлиқларидан Э. Пардаев, Д. Эшонқулова ва Х. Ҳақбердиевлар ўз вазифаларидан четлатилдилар.

Чет элларда
ВОҚЕАЛАР • ХАБАРЛАР • ФАКТЛАР • ШАРҲЛАР

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

● МУСТАҲКАМ ТАЯНЧ

СОФИЯ. Пловдив шаҳрида заводлараро кооператив ёрдамчи хўжалик ташкил этилганлиги шаҳар саноат корхоналарини асосий қишлоқ хўжалик маҳсулотлари билан таъминлашнинг самарали формаси бўлди. Бу — БКП ва БХР ҳукуматининг округлар ўзини-ўзи озиқ-овқат маҳсулотлари билан таъминлаши тўғрисидаги қарорларига мувофиқ ташкил этилган мамлакатда биринчи хўжаликдир. Шаҳардаги 23 та йирик корхона мана шу ёрдамчи хўжаликка аъзо бўлди. Хўжалик ишлай бошлагандан бери ўтган уч йил натижалари озиқ-овқат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни ўз кучлари билан ташкил этиш катта истиқболга эга эканлигидан далолат беради.

● ЯНГИ СУВ ЙЎЛИ

БЕРЛИН. ГДРнинг жанубидаги йирик округ маркази бўлган Дрезденни республиканинг Болтиқ денгизи соҳилидаги портлари билан мунтазам дарё йўли боғлаб турибди. Бу ерга кемалар Эльбадаги шаҳардан мамлакатнинг асосий сув йўли орқали шимолга, сўнгра каналларнинг мураккаб системаси — бошқа дарёлар орқали қатнаб турибди. Гарчи янги сув йўли Дрездендан ГДРнинг асосий денгиз дарвозаси Росток шаҳригача бўлган темир йўл маршрути масофасидан қарийб 300 километр олис бўлса-да, ҳисоб-китоблар сув йўлидан фойдаланиш юк ташишда ёқилғи, энергия ва бошқа моддий харажатларни сезиларли даражада иқтисод қилиш имконини беришини тасдиқлади.

(ТАСС).

ФРАНЦИЯ. Лион шаҳрида «Фашизмга йўл йўқ!» деган шиор остида кўпминг кишилик намойиш бўлиб ўтди. Намойишда иштирок этган таниқли француз сиёсий ва жамоат арбоблари, иккинчи жаҳон уруши ветеранлари, Қаршилик кўрсатиш ҳаракатининг қатнашчилари ва ёшлар янги фашистик тўдаларнинг бош кўтаришига қарши норозилик билдирдилар. Суратда: намойиш пайти.

ТАСС фотохроникаси.

ПРЕЗИДЕНТ РЕЙГАННИНГ ҚУРУҚ ГАПЛАРИ

ВАШИНГТОН. (ТАСС). АҚШ президенти Р. Рейган бу гал Европада ишончни, хавфсизликни мустаҳкамлаш тадбирлари ва қуролсизланишга бағишланган Стокгольм конференциясининг иккинчи даврасн бошланиши муносабати билан яна қуруқ гаплардан иборат баёнот берди. Ана шу баёнотдан кўриниб турибдики, АҚШ маъмурияти ҳамон Стокгольмдаги учрашувга ижобий ёндашишни истамаяпти, халқаро кескинликни юмшатиш ва ҳар бир хавф-хатарни чеклаш йўлидаги ҳаракатларга тўсқинлик қилмоқда.

Рейган Америка сайловчиларини чалғитишга уриниб, ўзини «сулҳпарвар» қилиб кўрсатиб «Ғарб тақдим этган конкрет таклифлар юзасидан жиддий музокаралар бошлашга» даъват этди. Ҳолбуки, у эслатиб ўтган ва Стокгольмда киритилган таклифлар Европада ишонч ва хавфсизликнинг энг муҳим проблемаларини ҳал этишга қаратилмай, балки Америка махсус хизмат маҳкамаларининг манфаатларини кўзлаб, социалистик давлатлар қуролли кучларининг структураси ва фаолиятини билиб олишга уринишдан иборат эканлиги маълум.

Рейган АҚШнинг бошқа сохта ташаббусларини, шу жумладан химиявий қурол тўғрисидаги шартноманинг Женевада киритилган лойиҳасини ҳам мақтаб гапирди. Ана шу шартнома лойиҳаси Пентагоннинг одамларни қиришга мўлжалланган ваҳшиёна воситани ишлаб чиқариш, янгилаш ва тўплаш суръатларини кучайтириш сиёсатини ниқоблашга мўлжалланган. Американинг контроллик қилиш баҳонаси остидаги лойиҳаси АҚШнинг разведка ишларини ошкора олиб боришига қаратилган: аввало шунинг учун ҳам бу лойиҳа капиталистик давлатлардаги хусусий химия корхоналари контроллик қилинмаслигини кўзда тутади ва айни вақтда социалистик мамлакатларнинг бутун химия саноати контроллик қилиниб инспекция этилишини талаб қилади.

Вашингтон Ғарбий Европада Американинг Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик мамлакатларга мўлжал олдирилган янги ракеталарини жойлаштиришга киришиб, ядро қуролларини чеклаш ва қисқартириш жараёнини қасддан барбод этди, Европада ҳам стратегик, ҳам ядро қуролларига доир музокараларни чиппакка чиқарди. Шундай бўлишига қарамай, Америка президенти «ядро қуролларини қисқартириш ишида муваффақиятга эришишга тайёрман» деб риёкорлик билан ишонтирмоқчи бўлади. Совет Иттифоқи бир неча марта таъкидлаб ўтганидек, АҚШ ўзи вужудга келтирган тўсиқларни бартараф этиб Америка ракеталари жойлаштирилмасдан олдин мавжуд бўлган аввалги ҳолатга қайтган тақдирдагина музокараларни яна бошлаш имконияти очилиши мумкин.

Рейганнинг «жиддий музокаралар олиб бориш» истагидаман, деб ишонтириб айтаётган гаплари у космосни ҳарбийлаштириш йўлини белгилаётган бир пайтда айниқса беҳуда бўлиб кўринмоқда. Космосни ҳарбийлаштириш йўли эса ядро қуролларини чеклашнинг бутун жараёнини барбод этишни билдиради.

Президент Ғарбнинг Марказий Европада қуролли кучлар ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш тўғрисида Венадаги музокараларда киритган кейинги таклифларини қисқача эслатиб ўтди. Ана шу таклифлар бу музокараларни аллақачон боши берк кўчага олиб кирган аввалги позициянинг янгича кўринишидир, холос.

Рейган СССРнинг ҳамда Варшава Шартномасида қатнашувчи бошқа социалистик мамлакатларнинг кенг кўламдаги ташаббусларини мутлақо тилга олмади. Стокгольм конференциясида қатнашаётган ва ядро қуролига эга бўлган барча давлатларнинг ядро қуролини биринчи бўлиб ишлатмаслик мажбуриятини қабул қилиши ҳақидаги таклиф ҳамда ўзаро ҳарбий куч ишлатмаслик ва тинчлик муносабатларини сақлаб туриш тўғрисида шартнома тузиш таклифи ана шу ташаббуслар жумласидандир.

БМТдаги учрашув

НЬЮ-ЙОРК. (ТАСС). Жаҳон Тинчлик Кенгашининг президенти Ромеш Чандра бу ерда БМТ Бош секретари Х. Перес де Куэльяр билан учрашган пайтида Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг қуролланиш пойгасини тўхтатиш ва тинчликни сақлаш борасидаги куч-ғайратларини тараққийпарвар жаҳон жамоатчилиги батамом қўллаб-қувватлаётганлигини изҳор этди.

Ромеш Чандра Жаҳон Тинчлик Кенгашининг БМТ эълон этган умумжаҳон қуролсизланиш кампанияси доирасидаги фаолияти тўғрисида, кенгашнинг Европа хавфсизлиги ва халқаро кўламдаги хавфсизлик учун курашда актив қатнашаётганлиги ҳақида муфассал гапириб берди.

Х. Перес де Куэльяр тинчлик тарафдорлари ҳаракати раҳбар органининг фаолиятига юксак баҳо берди ва ядро ҳалокатининг олдини олишда, тинчликни мустаҳкамлашда халқаро жамоатчилик кенг доиралари муҳим роль ўйнаши кераклигини таъкидлади.

ХАЛҚАРО КОНФЕРЕНЦИЯ

● ЛИССАБОН. Португалия пойтахтида Никарагуа билан бирдамлик, Марказий Америкада тинчлик юзасидан халқаро конференция бошланди. Анжуманда қарийб 70 мамлакатдан, шу жумладан Совет Иттифоқидан 300 га яқин делегат шунингдек, кўплаб халқаро ва регионал ташкилотларнинг вакиллари иштирок этмоқда.

Лиссабон учрашуви қатнашчилари Марказий Америкада вазиятнинг хатарли ривожини, халқаро жамоатчиликни регионда империалистик интервенцияга қарши, халқларнинг ўз тақдирини ўзи белгилаши, суверенитети ва мустақиллиги учун, тинчлик ва хавфсизлик учун курашга кенг сафарбар этиш йўллари ва усулларини кўриб чиқадилар. Халқларнинг ўз тақдирини ўзи ҳал этиш ҳуқуқини қўпол равишда поймол этаётган АҚШ маъмурияти Марказий Америкадаги вазиятнинг хатарли ривожи учун жавобгардир. АҚШнинг Никарагуага ва Марказий Америкадаги бошқа мамлакатларга қарши агрессив хуружлари билан боғлиқ масалалар, регионда можароларни ҳал этиш юзасидан «Контадор группаси»нинг тинчлик ташаббуслари, Никарагуада илғор ўзгартишларни ҳимоя қилиш юзасидан амалга оширилаётган ишлар муҳокама қилинади.

(ТАСС).

ВИЗИТ БИЛАН ЛИВИЯГА КЕЛИШДИ

ТРИПОЛИ. (ТАСС). ЧКП Марказий Комитети Президиумининг аъзоси, ЧССР ҳукуматининг Раиси Любомир Штроугал бошчилигидаги ЧССР делегацияси расмий дўстона визит билан Ливия Жамахириясига келди.

Делегация бошлиғи ЖАНА агентлиги мухбири билан суҳбатда Чехословакия ва Ливия ўртасидаги муносабатларнинг аҳволига юксак баҳо берди. Л. Штроугал икки томонлама алоқаларни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш зарурлигини уқтирди. Бундай алоқалар кейинги вақтларда империализмнинг тараққиёт ва социализм кучларига хуружлари кескин равишда кучайган бир шароитда алоҳида аҳамият касб этади.

ЛИВАНДАГИ ВАЗИЯТ

БАЙРУТ. Байрутни ғарбий ва шарқий секторларга бўлиб турувчи демаркацион линия бўйлаб бир-бирига қарама-қарши гуруҳлар ўртасида отишмалар давом этди. Отишмалар чоғида артиллерия, миномет ва милтиқлардан фойдаланилди. Байрут радиосининг хабар беришича, 20 киши ўлдирилди ва юздан ортиқ киши ярадор қилинди.

Ватанпарварлар Ливаннинг босиб олинган жанубида Исроил интервенциячиларига зарба беришни давом эттирмоқдалар. Агрессорлар аҳолини чўчитиш мақсадида жабр-зулм ўтказиб, аҳоли пунктларида одамларни кўплаб қамоққа олиб, зиндонларга ташламоқдалар ва ваҳшиёна қийноққа солмоқдалар. Бироқ мана шу барча ваҳшиёна тадбирларга қарамай, аҳолининг босқинчи режимга қаршилик кўрсатиши авж олмоқда. Ўтган йили, деб уқтиради Байрутда чиқадиган «Манди морнинг» ҳафталик газетаси, Жанубий Ливан партизанлари 508 марта муваффақиятли жанговар операция ўтказдилар. Натижада душманнинг армияси ва техникасига жиддий талафот етказилди.

(ТАСС).

ХАТАРЛИ РЕЖАЛАРГА ҚАРШИ

ТОКИО. (ТАСС). Японидаги Мияке ороли аҳолиси Америка ва Япония ҳарбийларининг бу оролни Пентагоннинг янги базасига айлантириш режаларига қарши қатъиян норозилик билдирмоқда. Миякенинг 1090 дан кўп аҳолиси ўтказган митингда оролда Америка авианосецларидаги самолётлар учун учириш майдони қуриш режаларига қарши норозилик билдирилган резолюция қабул қилинди.

ҒАЛАБА ҚЎШИҒИ

Назир САФАРОВ,
Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси

1945-1984

ЁЗУВЧИ ЎЙЛАРИ

Халқимизнинг Улуғ Ватан уруши йилларида жанг майдонида ва мамлакат ичкарисида кўрсатган жасорати, сабр-бардоши, метин иродасига бутун жаҳон аҳли тан берган. Қаттол фашизмга қарши жангларда кўпмиллатли совет халқи бир жон, бир тан бўлиб курашди ва Буюк Ғалабага эришди. Социалистик тузумимиз яшашга, ўзини ҳимоя қилишга қодирлигини амалда яна бир бор исботлади. Оламшумул Ғалаба туфайли меҳнаткаш, заҳматкаш халқимиз уруш оқибатларини қисқа муддатларда, жадаллик билан тугатди. Юртимиз яна маъмурликка, фаровонликка эришди. Буларнинг барчаси Коммунистик партиямиз доно сиёсати, халқимиз яратувчилик қудрати шарофатидан, албатта. Агар биргина Ўзбекистондаги ўзгаришларни тилга оладиган бўлсак, азим Мирзачўл, Ёзёвон, Қарши, Сурхон-Шеробод, Жиззах чўлларида амалга оширилган улкан ишларнинг ўзигина беқиёс инқилобий жасоратлардир. Бу қаҳрамонона тинчлик юришида кечаги жангчилар — коммунистлар, комсомоллар, партиясизлар олдинда бордилар. Урушдан кейинги улуғ ишларни рўёбга чиқариш жараёнида янги бир авлод дунёга келди. Энг муҳими, бу авлод онгли меҳнат, коммунистик муносабатни вужудга келтирган авлоддир. Турган гапки, Улуғ Ватан урушида унутилмас Ғалаба қозонмаганимизда ҳаётимиздаги ана шу зафарларнинг ҳеч бири бўлмас эди.

Тўрт йил давом этган ҳаёт-мамот жангларини эслар эканман, ўзимнинг ҳам миллионлар сафида гитлерчи газандаларга қарши курашларда қатнашган кунларим, юртдошларим кўрсатган жасоратлар бирма-бир кўз олдимдан ўтади. Уруш арафасида Ўзбекистон Давлат бадиий адабиёт нашриётида директор бўлиб ишлардим. 1941 йилнинг июнида хизмат вазифаси билан Москвага жўнадим. 22 июнь эрталаб биз тушган поезд Куйбишев шаҳрига кириб борди. Ўша ерда фашистлар Германияси уруш эълон қилмасдан, Ватанимиз тупроғига бостириб киргани ҳақидаги совуқ хабарни эшитдим. Хаёлимдан ўтган дастлабки фикр шу бўлди: «Эндиги вазифа — ҳамма нарсани йиғиштириб қўйиб, Ватан ҳимоясига отланиш! Бундан ўзга вазифа йўқ!».

Москвада Ўзбекистон ҳукуматининг ваколатхонасида Латвия ёзувчиларининг биринчи съездидан қайтиб келаётган Ҳамид Олимжон, Абдулла Қаҳҳорларни учратдим. Ғазабимиз чексиз эди. Ёлғиз бизнинг ғазаб ва нафратимиз эмас эди, бу халқнинг нафрати эди. Буни шоир Ҳамид Олимжон ўша куниёқ битган «Ғалаба қўшиғи» шеърида шундай ифода этди:

**Гитлернинг ичда қилган қарғишини
билардик,
Ер тагида илоннинг изғишини
билардик,
Ғофил деб ўйламасин, ҳар ишини
билардик,
Ўрмонда бўри билан шер олишар
чоғ келди. —**

Бу ўтли мисралар ҳаммамизнинг дилимиздагини ифодалаган эди.

Биз — ҳаммамиз ўз ўрнимиз фронтда, деб билдик ва тезда Ўзбекистонга қайтишга қарор қилдик.

Қозон вокзалига яқинлашиб бўлмайди. Билет олишга умид йўқ. Шунда Эминжон Аббоснинг депутатлик мандати жонимизга аро кирди. У билетларни олди. Бироқ вагоннинг ичига киришнинг сира иложи йўқ: одам тирбанд. Деразадан ошиб тушишга тўғри келди. Ичкарида жойнинг ўзи йўқ: боши боғланганлар, оёғи гипсланганлар... Биров ҳамшира, деб чақиради, биров инграйди. Мана шу ярадорлар билан бир ҳафта йўл босиб, Тошкент вокзалига ҳам етиб келдик. Вокзалга тушгач, кўрдикки, бир бизнинггина вагон эмас, балки бутун эшелон ярадорлар билан лиқ тўла экан. Шаҳар жамоатчилиги уларни кутиб олишга шай турарди. Ярадорлар госпиталларга жўнатила бошлади, биз ҳам уларга кўмаклашдик. Орадан икки кун ўтар-ўтмас ҳарбий комиссариат мени чақирди ва госпиталларга сиёсий раҳбар қилиб йўллади.

Тошкент вокзалига келаётган эшелонларнинг охири кўринмас эди. Аввал мактаблар, кейин институт бинолари госпиталларга айлантирилди. Ярадорларни қабул қилиш, шифохоналарга жойлаштириш муайян тартибга солингач, бизни ҳарбий объектга сафарбар қилишди. Майор Сентуров бошлиқ ишчилар батальонида рота командирининг сиёсий ишлар бўйича ўринбосари бўлиб хизматга киришдим. Кейинчалик, запасдаги сиёсий ходимларни қайта тайёрлаш курсида таълим олгач, ҳаракатдаги армияга жўнаб кетдим. Кавказни, Украинани, Молдавияни, сўнгра Югославияни босқинчилардан озод қилишда қатнашдим, Руминия, Болгария, Венгрия, Австрия озод қилинишида иштирок этдим. Запорожьеда 3-Украина фронти сиёсий бошқармасининг ўзбек тилида чиқадиган «Совет жангчиси» газетасида ҳарбий мухбир бўлиб хизмат қила бошладим. Урушни капитан унвонида тамомладим. «Қизил Юлдуз» ордени, жанговар медаллар билан тақдирландим. Майор Фахри Камолов, капитан Абдуҳамид Муҳаммаджонов, лейтенант Эргаш Бадалов, сержант Раҳим Сатторов — барчамиз бир жон-бир тан бўлиб фронт газетасини чиқардик. Биз, ҳарбий журналистлар тез-тез жанг бораётган олдинги марраларда бўлиб, жангчиларимиз кўрсатган мардликлар ҳақида очерк, лавҳа, мақолалар ёзардик, шу билан уларни ғалабага руҳлантирардик.

Улуғ Ватан уруши йилларида унутилмас воқеалар кўп бўлган. Мен фронтдалигимда ён дафтар тутган эдим. Ўша — эсдан чиқмас воқеаларнинг айримлари дафтарчамда қайд этилиб қолган. Яқинда блокнотни варақлаб, машҳур Ясси-Кишинёв операцияси пайтига доир ёзувларни кўздан кечирдим. Булар ўша даҳшатли манзараларни лоп эткизиб кўз олдимга келтирди. 1944 йилнинг августи. Днестр плацдармида қўшинларимиз мудофаа маррасини эгаллаб туришарди. Шу ердан бошланган Ясси-Кишинёв операцияси уруш тақдири ҳал этилишида муҳим роль ўйнади. Ўша жангда юртдошларимиз ҳам озмунча қаҳрамонлик кўрсатишмади...

Бундан уч-тўрт йил муқаддам, телестудиядан чиқиб, уйга бораётган эдим. Дарвозага етганимда бир киши келиб, қўлимни олди.

— Салом, кечирасиз, сиз Назир Сафаров эмасмисиз? — деб сўради у.
— Ҳа, — дедим.
— Мени танимадингиз чоғи. Мен — Саттор Расуловман, сиз билан учрашганмиз.
— Қаерда?

... Саттор Расулов билан қаерда учрашганлигимиз ён дафтаримда қайд этилган экан. Ясси-Кишинёв операцияси бошланиши биланоқ, жангчиларнинг илк жасоратлари ҳақида генералга ёзма маълумот келди. Уни генералдан олдим-да, қизиқиб кўз югуртирдим. Унда тўпчи Саттор Расулов немисларнинг «Тигр»ини ёндирганлиги ҳам қайд этилган экан. Ўшанда мен Расуловни ахтариб топдим, у ҳақда ёздим.

Ҳозир Расулов Тошкентда истиқомат қилади: қиз чиқарган, келин туширган, пирибадавлат. Лекин бундай кунларни кўрмасдан, ўша жангда ҳалок бўлган юртдошларимиз ҳам оз эмас. Бухоролик Нарзи Ражабов жасоратини ким эшитмаган! Ясси-Кишинёв операцияси бошланганида пулемётчи Нарзи йигирма баҳорни кўрмаган эди, у шу жангда матонат кўрсатди, Молдавия — Руминия чегарасида, халқим, Ватаним, деб жонини берди. Ватан ўғлонининг жасоратини муносиб тақдирлади — унга Совет Иттифоқи Қаҳрамони унвони берилди. Хотирасини эъзозлашга ҳамиша авлодлар бурчли бўлган у каби фидойилар беҳисоб. Биз — ижодкорлар ҳам Ватан озодлиги учун олиб борилган жанглардаги мардлик ва жасоратни янада ёрқинроқ тасвирлаб бериш борасида ҳали жуда кўп ишлар қилишимиз зарур. Ўзбекистон Ёзувчилар союзида ҳарбий-ватанпарварлик адабиёти советига раислик қилган пайтларим иккита ўзбекча, битта русча «Жасорат» номли китоб чиқаришга муваффақ бўлгандик. Бу китобларга элликдан ошиқ Совет Иттифоқи Қаҳрамони ҳақидаги бадиий очерклар киритилган эди. Мажмуага очерклар тўплашда Одил Ёқубов, Муҳаммад Хайруллаев каби адиблар алоҳида жонбозлик кўрсатишди.

Ўзбекистон фронтга бир неча ўн минг жангчини узатди. Улардан уч юзга яқини Совет Иттифоқи Қаҳрамони деган юксак унвонга сазовор бўлди. Ўн саккиз жангчи эса «Шуҳрат» орденининг ҳар учала даражаси билан тақдирланди.

Кўриниб турибдики, халқимиз фарзандларининг жасоратлари, қаҳрамонликлари ўнлаб жилд асарларга етгулик бой материал беради. Қардош республикаларда бу иш жуда яхши амалга оширилган. Аллақачон кўпжилдлик жасоратномалар нашр этилган. Бизда ҳам бу иш намунали йўлга қўйилиши керак. Бошланган хайрли ишни қанча тез қайта жонлантирсак, шунча яхши! Жасоратномалар бугунги авлод учунгина эмас, келажак насллар учун ҳам беқиёс мардлик мактаби, ибрат мактабидир. Бу ишга республикамиз Ёзувчилар союзининг ҳарбий-ватанпарварлик адабиёти совети бош-қош бўлиши зарур. Яна бир мулоҳаза: адабиёт, санъат ва архитектура соҳасида 1984 йилги еттита Ленин мукофотидан иккитаси ёдгорлик комплекслари ижодкорларига берилди. Булар — Киев шаҳридаги «1941—1945 йиллар Улуғ Ватан уруши тарихи Украина давлат музейи» ёдгорлик комплекси ҳамда Новороссийск шаҳридаги «Гражданлар уруши ва 1941—1945 йиллар Улуғ Ватан уруши қаҳрамонларига» ёдгорлик комплекси муаллифларидир. Бу — бежиз эмас! Бу — халқимиз матонати рамзи бўлганлиги учун, жасурлар жасорати кўз олдимизда турсин учун, ёшларга мактаб бўлсин учун қилинган ишларга берилган баҳодир. Бизда, республикамиз пойтахтида ҳам шундай шон-шуҳрат музейи барпо этиш мақсадга мувофиқ, деб ўйлайман. Музейда Улуғ Ватан уруши даврининг, тинчлик даврининг қаҳрамонлари кўрсатган жасоратлар кенг аксини топиши лозим.

Бугунги кунда халқимизни, хусусан ёш авлодни ватанпарварлик, интернационализм, тинчлик учун кураш, ота-боболаримизнинг шонли, жанговар анъаналари руҳида тарбиялаш ғоят муҳим вазифалардандир. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ўртоқ К. У. Черненко «Серп и Молот» металлургия заводи ишчилари билан бўлган учрашувда сўзлаган мазмундор нутқида бу ҳақда жумладан шундай деди: **«Социалистик Ватан хавфсизлиги тўғрисидаги ғамхўрлигимиз соғлом фикрловчи ҳар бир кишига тушунарлидир. Ўтган уруш ҳар бир совет оиласига келтирган жудолик аламлари ҳеч қачон босилмайди. Мамлакатимиз ўз мустақиллиги учун, жаҳон цивилизациясини фашист ваҳшийлари асоратга солиши хавфидан қутқариб қолиш учун 20 миллион кишини қурбон берди.**

Партия Марказий Комитети билан Совет ҳукумати ўзларининг халқ олдидаги ғоят буюк масъулиятини тушунадилар. 1941 йилнинг июни такрорланмайди. Ҳар қандай агрессор дарҳол интиқомга йўлиқади. Буни ҳамма — дўстларимиз ҳам, ғанимларимиз ҳам билиб қўйишсин».

Жонажон Коммунистик партиямиз ғамхўрлигига жавобан биз — ёзувчилар Буюк Ғалаба йўлида халқимиз кўрсатган жасоратни ҳаққоний тасвирлаб берувчи кўплаб баркамол асарлар яратишимиз керак.

ВЕТЕРАН ИЛҲОМИ

ЯШАНГ

(Улуғ Ватан уруши қатнашчиларига)

**Она юрт деб жангга кирганлар, яшанг.
Пок заминдан ёвни қувганлар, яшанг**

**Қаҳрамонлик кўрсатиб ҳар жабҳада,
Еру осмон, сувда кечганлар, яшанг.**

**Берлин узра ўрнатиб байроғимиз,
Ғолибона маршда юрганлар, яшанг.**

**Мадҳингизга қисса, достон кам эрур,
Элга содиқ, марди майдонлар, яшанг.**

**Раҳимжон САТТОРОВ,
уруш ва меҳнат ветерани.**

БЎЛҒУСИ ЖАНГЧИЛАР ҲУЗУРИДА

Самарқанд район ҳарбий комиссариати ҳузурида рус тилини ўрганиш курси ташкил қилинган. Бу ерда ҳарбий хизматга чақирилувчилар шуғулланмоқдалар. Машғулотларни чуқур программа асосида маҳаллий мактабларнинг ўқитувчилари олиб бормоқдалар. Улар ихтиёрида барча зарур техника воситалари, шу жумладан лингафон аппаратлари, киноустановка бор. «Допризивник» деворий газетаси чиқа бошлади.

Энди ёшлар Совет Армияси сафларида хизмат қилиш учун рус тилини мукаммал эгаллаб, барча ҳарбий терминларнинг аҳамиятини тушунган ҳолда борадилар.

(ЎзТАГ).

Тошкент шаҳридаги 169-ўрта мактаб қизил изтопарлари уруш ветеранлари ҳаётини қизиқиб ўрганмоқдалар. Ветеранларнинг жанговар йўлига оид турли материалларни йиғиб стендлар, альбомлар ташкил этишяпти. Суратда: пионерлар уруш ветеранларидан М. Султонов ва А. Қаноатов билан суҳбатлашмоқдалар.

Р. Альбеков фотоси.

Ахборот

МУСОБАҚАНИ АВЖ ОЛДИРИБ

● «Узколхозстрой»нинг Жиззах область трестига қарашли 103-колхозлараро механизациялашган кўчма колонна бинокорлари Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 60 йиллик юбилейи шарафига социалистик мусобақани янада қизитиб юбордилар.

Колонна коллективи бу йил бош пудрат бўйича 2 миллион 795 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажаришга ҳаракат қилмоқда.

Йил бошидан буён қишлоқ қурувчилари биринчи квартал планидаги 618 минг сўмлик ўрнига 662 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширдилар.

Колоннанинг Т. Отабоев, М. Тошпўлатов, А. Мусаев бошлиқ участкалари ва Ўзбекистонда хизмат кўрсатган бинокор С. Каримов, Ҳ. Абдураҳмонов, Х. Эшонқуловлар бошлиқ бригадалари коллективлари ҳар куни икки нормадан иш бажаришга эришмоқдалар.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

● Ўн беш ташаббускордан бири Тошлоқ районидаги колхозлараро механизациялашган кўчма колоннанинг Деҳқонбой Ашуров бошлиқ комплекс бригадаси коллективи ўн биринчи беш йиллик планини бажариб, ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қилмоқда.

Улар беш йиллик бошидан буён райондаги «Янгиобод», «Прогресс» совхозлари ва Охунбобоев номли, «Оқ олтин» колхозларида 26 та уй-жой биносини ҳамда 360 ўринли мактаб, 200 бошга мўлжалланган молхонани қуриб бердилар.

**А. ЖАББОРОВ,
«Узколхозстрой» матбуот марказининг мухбири.**

СПОРТ

ФУТБОЛ:

МУХЛИСЛАР РАНЖИШМОҚДА

«Пахтакор» футболчилари мухлисларни яна бир бор ранжитдилар. Командага моҳир футболчи А. Якубикнинг қайтиши билан пахтакорчилар ўйинида кескин бурилиш юз бериши кутилган эди. Афсуски, ўйинчиларимиз учрашув бошидаёқ ташаббусни бой бериш «касали»дан қутилолмаяптилар. Торпедочилар билан ўтказилган учрашувда «Пахтакор» стадионининг қарийб ўндан бир қисминигина ишқибозлар банд этгани, айниқса, ачинарли бўлди. Бу гал ҳам майдон эгаларининг ўйин бошидаёқ дадил ва эркин ҳаракат қилмасликлари сабабли кутилмаган тўпнинг ўтказиб юборилишига йўл қўйилди. Шундан кейинги 86 минут давомида қисман ҳужумга, асосан мудофаага зўр бериб қилинган ҳаракатлар зое кетди.

Спартакчилар ҳозирча мағлубиятсиз ўйнаётган ягона команда бўлиб туришибди. Улар навбатдаги учрашувни ЦСКА футболчилари билан ўтказиб (1:1), 13 очко тўпладилар ва пешқадамликни янада мустаҳкамладилар. «Шахтёр» ўз майдонида «Днепр» билан ўйнаб (4:2), очколарини 12 тага етказган ҳолда иккинчи ўринга кўтарилди. «Днепр», СКА, «Торпедо», «Динамо» (Мн) командаларида 11 тадан очко бор. 9-турнинг қолган учрашувларида қуйидаги ҳисоблар қайд қилинди: «Динамо» (Тб) — «Металлист» — 1:0, «Нефтчи» — «Арарат» — 0:2, «Динамо» (Мн) — «Жальгирис» — 3:0, СКА — «Зенит» — 2:1.

«Совет Ўзбекистони»нинг навбатдаги сони 11 майда чиқади.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

РЕКЛАМА • ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

ТУРИСТ

ҚУЙИДАГИ МАРШРУТЛАР БЎЙИЧА
ҚИЗИҚАРЛИ САЁҲАТЛАРГА

ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

МОСКВА (2 кун)—СУЗДАЛЬ (5 кун) — МОСКВА (5 кун) — 13—24 май, 17—28 июнь кунлари.
Туристлар ВЛАДИМИР, БОГОЛЮБОВО, ИВАНОВО, ПАЛЕХ шаҳарларида бўладилар.
Москвада «ИЗМАЙЛОВО» комфортабелли туристик комплексида жойлашадилар.
Путёвка баҳоси — 340 сўм.
ДМИТРОВ — «ТОРБЕЕВО КЎЛИ» туристик базаси — 28 май—11 июнь, 21 июнь—5 июль кунлари.
Туристлар МОСКВА, ЗАГОРСК, ПЕРЕЯСЛАВЛЬ, РОСТОВ, КРАСНОГОРСК, РАДОНЕЖ, АЛЕКСАНДРОВ шаҳарларида ва «АРХАНГЕЛЬСКОЕ» музейи — усадьбасида бўладилар.
Путёвка баҳоси—265 сўм.
КЛАЙПЕДА—РОКИШКИС — 14—28 май кунлари.
Путёвка баҳоси—290 сўм.
КАУНАС—САУЛЕСКАЛНС — СИГУЛДА — 15—30 май кунлари.
Путёвка баҳоси — 355 сўм.
КАУНАС—ШЯУЛЯЙ — 21 май—2 июнь кунлари.
Путёвка баҳоси — 275 сўм.
ШЯУЛЯЙ — ПАЛАНГА — 31 май—14 июнь кунлари.
Путёвка баҳоси—300 сўм.
ТРАКАЙ—ЗАРАСАЙ — 24 май—4 июнь кунлари.
Путёвка баҳоси — 260 сўм.
БАЗАЛЕТИ (Тбилиси) — ЗЕЛЕНИЙ МИС (Ботуми)— 25 май—14 июнь кунлари.
Путёвка баҳоси — 270 сўм.
БАЗАЛЕТИ—СУХУМИ—21 май—10 июнь кунлари.
Путёвка баҳоси — 275 сўм.
Путёвка баҳосига самолётда бориш ва келиш, овқатланиш, яшаш ва экскурсия хизмати ҳақлари киритилган.
ПУТЕВКАЛАРНИ НАҚД ПУЛГА ВА ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН СОТИБ ОЛИШ МУМКИН.
Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Парадлар Аллеяси, 5-уй. Телефонлар: 39-13-59, 39-43-73.

СССР Ички ишлар министрлигининг
ТОШКЕНТ, РЯЗАНЬ ОЛИЙ МАКТАБЛАРИ,
ВЛАДИМИР, УФА, ЧИМКЕНТ ЎРТА МАКТАБЛАРИ

ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

ОЛИЙ МАКТАБЛАРДА ЎҚИШ МУДДАТИ—4 ЙИЛ. ЎРТА МАКТАБЛАРДА ЭСА 2 ЙИЛ.
Олий мактабларга кирувчилар: РУС ТИЛИ — ёзма (иншо ёки баён), СССР ТАРИХИ — оғзаки, РУС ТИЛИ ВА АДАБИЁТИ — оғзаки, ЧЕТ ТИЛИ— оғзакидан имтиҳон топширадилар.
Ўрта мактабларга кирувчилар: РУС ТИЛИ — ёзма ва СССР ТАРИХИ — оғзакидан имтиҳон топширадилар.
СССР ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ МАКТАБЛАРИГА СОВЕТ АРМИЯСИ САФИДА МАЖБУРИЙ ХИЗМАТНИ ЎТАБ ҚАЙТГАН ВА ЁШИ 27 ДАН КАТТА БЎЛМАГАН ЙИГИТЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Мактабларни тугатганларга ички хизмат лейтенанти унвони ва юрист дипломи берилади.
Мактабларга кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш лозим: ўрта маълумоти тўғрисида аттестат (асли), ишлаб чиқариш ёки хизмат характеристикаси, комсомол ёки партия характеристикаси, меҳнат дафтарчасидан нусха, туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, ҳарбий билет.
Справкалар олиш учун шахсан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, Куйбишев шоссеси, 25-уй, 249-хона, кадрлар бўлими (12, 26, 52, 68-автобусларнинг «Узбумкомбинат» бекати).

«Главташкентстрой»нинг
ЎҚУВ КОМБИНАТИ
қуйидаги курсларга
ҚАБУЛ ЭЪЛОН ҚИЛАДИ
КЎТАРМА КРАНЛАР МАШИНИСТЛАРИ, БУЛЬДОЗЕР МАШИНИСТЛАРИ.
Курсларга 18 ёшдан кам бўлмаган ўғил ва қизлар, шунингдек Совет Армияси сафларида хизматини ўтаб қайтган ёшлар қабул қилинадилар.
Кўтарма кранлар машинистлари ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда ўқитилади. Ўқиш муддати — 4,5 ой. Бульдозер машинистлари эса ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда ўқитилади. Ўқиш муддати 3,5 ой, (кечки группа).
Ёлғизлар барча қулайликларга эга бўлган ётоқхона билан таъминланадилар ва Тошкент шаҳрида прописка қилинадилар.
Курсларни битирганлар «Главташкентстрой»нинг «Строймеханизация» тресги бошқармаларида ишлашга таклиф этилади. Уларни квартира билан таъминлаш — белгиланган навбат бўйича.
Машғулотлар группалар комплектлангандан кейин бошланади.
Адрес: Тошкент шаҳри, 96-почта бўлими, Ғафур Ғулом кўчаси, 6-уй (13, 29, 32, 36, 43 «э,» 70, 77-автобуслар, 4, 9, 11- трамвайларнинг «Оқтепа майдони» бекати).

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 9/V да Байрам концерти, 10/V да Майсаранинг иши.

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/V да Рўё (12.00, 19.30).

«Ўзбекбирлашув» правлениеси Навоий область матлубот жамияти правлениеси раисининг ўринбосари, 1954 йилдан буён КПСС аъзоси

Махпурат
САТТОРОВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳуманинг оила аъзоларига таъзия изҳор қилади.

Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаштириш инженерлари институти ректорати, партия комитети ва жамоатчилик ташкилотлари марксча-ленинча фалсафа кафедрасининг катта ўқитувчиси А. М. Хўжакелдиевга онаси

Зулайҳо
ХЎЖАКЕЛДИЕВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

9 МАЙ, ЧОРШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.40 — Ветеранлар қалбан қаримайдилар. 10.35 — Ҳужжатли фильм. 10.55 — Концерт. 11.25 — Ер юзида ҳаёт тантанаси учун. 12.00 — МТ ва БР болалар Катта хорининг чиқиши. 13.00 — Ҳужжатли фильм. 14.05 — Қалбга яқин қўшиқлар. 14.50 — Мангу барҳаёт. Фильм-спектакль. 17.15— Бугун — Ғалаба байрами. 17.30 — Киноконцерт. 18.30 — Янгиликлар. 18.40 — Мультфильм. 19.00 — Ёнингдами, ўртоқ. 19.50 — Фашизмга қарши жангларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси. Бир минутлик сукунат. 20.10 — Концерт. 20.25 — Антоша Рибкин. Бадиий фильм. 21.30 — Время. 22.15 — Ғалаба салюти. 23.45 — Тинчлик велосипед пойгаси. 00.05 — Янгиликлар.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.20 — Ҳужжатли фильмлар. 10.20 — А. Твардовский. Поэмалар. 10.50 — Оталар шинелида ўтган ёшлик. 12.00 — Тропининлар. Бадиий фильм. 1- ва 2-серялар. 14.45 — Концерт. 15.35 — Болалар учун фильм. 16.55 — Фильм-концерт. 17.40 — Ҳужжатли экран. 18.25 — Мультфильмлар. 18.50 — Фильм-концерт. 19.50 — Фашизмга қарши жангларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси. 20.10 — Биз бахтиёр эдик. 20.45 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.15 — Мени ерда кутишяпти. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Ҳужжатли кино экрани. 11.05 — Ҳарбий оркестр сафда. 11.50 — Жангчи шоирлар — бизнинг меҳмонимиз. 12.20 — Икки Фёдор. Бадиий фильм. 17.50 — Солдат отаси. Бадиий фильм. 19.20 — Бизнинг буюк ғалабамиз. 19.30 — Ахборот. 19.50 — Фашизмга қарши жангларда қурбон бўлганларнинг порлоқ хотираси. 20.10 — Телефильмлар. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Мардлик мадҳияси. 21.30 — Время. 22.15 — Мардлик мадҳияси. Ғалаба байрамига бағишланган кўрсатув (давоми). 23.05 — Тошкент ипподромидан репортаж.

ТОШКЕНТ-II. 9.00 — 17.40 — МОСКВА-II. 18.05 — Телефильм. 18.35 — Мен шунга қарор қилдим ва шуни бажараман. Телефильм. 19.05 — Фильм-концерт. 20.00 — Тошкент янгиликлари. 20.35 — Прага каштанлари остида. Фильм-спектакль. 2-серия. 20.25 — Совет киноси. 21.30— МОСКВА-II.

10 МАЙ, ПАЙШАНБА

МОСКВА-I. 9.00 — Время. 9.50 — Телефильм. 10.20 — Экран дўстларни чорлайди. 10.55 — Антоша Рибкин. Бадиий фильм. 12.00 — Саёҳатчилар клуби. 13.00 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Ҳужжатли фильмлар. 16.20 — Рус тили. 16.50 — .... 16 ёшгача ва ундан катталар. 17.35 — Фильм-концерт. 18.00 — Шахмат мактаби. 18.30 — Миллионлар ленинча университети. 19.00 — Қувноқ нотачалар. 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — Совет киноси. 19.40 —Халқ хорларининг II Бутунроссия кўриги. 20.30 — Чехословакия телевидениесининг Чехословакия фашист босқинчиларидан озод этилганлигининг 39 йиллигига бағишланган программаси. 21.30 — Время. 22.05 — Санъат усталари. 23.30— Дунё воқеалари. 23.45 — Тинчлик велосипед пойгаси.

МОСКВА-II. 9.00 — Гимнастика. 9.15 — Илмий-оммабоп фильм. 12.10 — Онамларнинг мактаби. 14.15 — Драматургия ва театр. 15.05 — Оталар изидан борар солдатлар. Бадиий фильм. 16.30 ва 18.30 — Янгиликлар. 18.50 — Чашмалар. 19.20 — Ҳужжатли фильм. 19.30 — Қишлоқ янгиликлари. 20.50 — Фильм-концерт. 21.05 — Рассомлар ҳақида ҳикоялар. 21.30 — Время. 22.05 — Пишмаган малина. Бадиий фильм.

ТОШКЕНТ-I. 10.00 — Ахборот. 10.20 — Фильм-концерт. 10.30 — Мактаб ўқувчилари учун санъат ғунчалари. 11.00 — Солдат отаси. Бадиий фильм. 12.30 — Ўқув программаси. 13.00 ва 18.00 — Янгиликлар. 18.15 — Мультфильм. 18.25 — Ёшлик. 19.00 — КПСС Марказий Комитети (1983 й.) июнь Пленуми ҳаётга! 19.30 — Ахборот. 19.45 — Илҳом. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Мустаҳкам озуқа базаси. 22.25 — Театр учрашувлари. 23.25 — Янгиликлар.

РАДИО

9 МАЙ, ЧОРШАНБА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Концерт. 9.30 — Духовой оркестрлар чалади. 9.42 — Бугун — Ғалаба байрами. 11.30— Каттақўрғон шаҳар уруш ва меҳнат ветеранлари хори ҳақида музикали эшиттириш. 12.10 — Совет халқининг буюк ғалабаси. 12.20 — Қизил Байроқли Туркистон ҳарбий округининг ашула ва рақс ансамбли ижро этади. 13.00 — Чорвадор. 14.00 — Қишлоқ меҳнаткашлари учун эшиттириш. 16.10 — Уруш ветеранлари — студиямиз меҳмони. 17.00 — «Ғолиблар» программаси. 17.45 — Ғалаба кунига бағишланган спорт байрамидан репортаж. 18.15 — Мангу олов олдидаги ўйлар. 19.00 — Урушдан сўнг кеч соат олтида. 19.50 — Фашизмга қарши жангларда қурбон бўлганларнинг хотираси. Бир минутлик сукунат. 20.15 — Ғалаба байрамига бағишланган музикали программа. 20.40 — Сўнгги ахборот. 21.00 — Ғалаба шуълалари. 21.20 — Ғалаба байрамига бағишланган музикали программа. 22.30 — Уруш ветеранлари учун концерт.

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР

БИЗНИНГ АДРЕС:
700000, Тошкент-П.
Ленин кўчаси, 41.

ТЕЛЕФОНЛАР
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-21-43, 32-53-16. 32-53-20, 33-11-49, 32-54-13.